

ŽELEZAR

Jesenice, 15. novembra 1990

Številka 35 • XXXIX

Proizvodnja in prodaja v številkah

OBRATI	SKUP. PROIZ.		ODPREMA LASTNE PROIZVODNJE			
	količ. mes.	ind. mes.	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	2.942,0	77,6				
Jeklarna 2	7.812,0	94,4				
Livarna	0,0	0,0	0,0	0,0	223,6	90
VBS	5.495,3	112,6	954,7	73,7	39.824,8	91
HVB	2.405,0	82,7	2.042,8	71,1	84.406,4	100
HVJ	306,5	97,3	269,8	85,6	12.972,5	94
PVT	705,5	109,5	445,8	69,2	21.438,2	103
VDP	0,0	0,0	0,0	0,0	44.430,8	79
Zičarna	980,0	93,3	635,6	98,6	22.294,7	105
Jeklovlek	490,4	104,5	368,0	78,4	14.273,5	103
Elektrode	526,8	121,3	432,4	108,3	11.391,0	94
Žebeljarna	178,8	94,6	56,3	29,7	6.323,0	98
Žič. valjarna	2.225,6	102,5	766,1	68,4	13.715,8	112
ŽELEZARNA	24.067,9	91,3	5.971,5	65,5	271.294,3	95

Vključno z 12. 11. ne dosegamo operativnega programa proizvodnje. Skupna proizvodnja zaostaja za približno 9 %, odprema pa za 35 %. Dejanska odprema je sicer nekoliko višja, ker se del izdelkov odpremlja v konsignacijska skladišča.

Pri takem načinu dela se seveda nujno srečujemo s problemi financiranja, kjer nam nezaključena proizvodnja (brez prodaje) predstavlja strošek. Za poravnavo vseh plačil je edini vir prodan in plačan izdelek. Nepravčasna poravnava obveznosti kupcev, velika neusklajenost cen in slaba ekonomičnost celotne predelave ter dodatni problemi, ki sledijo iz stalnega zaostajanja odpreme za skupno proizvodnjo, ogrožajo obstoj železarne.

Iz ekonomskih analiz sledi, da nekateri proizvodi po proizvodnih poteh ustvarjajo tako slabe ekonomske efekte, da jih je potrebno nujno izločiti iz proizvodnega programa in poiskati drugačne rešitve.

Visoke cene surovin, energije in prekorajitve stroškov ne dovoljujejo nadaljevanja proizvodnje v nekaterih njenih fazah. Problem skušamo reševati z nabavo polizdelkov ter z njihovo predelavo. Omejitve so predvsem v finančnih možnostih nabave.

Zato je v okviru izvajanja hitrih operativnih ukrepov predvidena ustaveitev proizvodnje v Jeklarni 1. Glede na zaloge polizdelkov in predvidene nabave bo za ETE Okrogli program Jeklarna 1 predvidoma 20. 11. prenehala z obratovanjem.

Od rešitve problemov cen surovin in ostalih vprašanj je odvisno, kdaj bo eventualno možno ponovno oživiti proizvodnjo jekla v stari elektro jeklarni.

Podpredsednik PO za proces:
Božidar Bartelj

Perspektiva debele pločevine na Jesenicah

O usodi obrata Valjarna debele pločevine se je na straneh našega glasila vnela polemika že marca letos. Šlo je za to, ali se Valjarna lahko ohrani kot samostojni obrat z valjavo progo vred ali pa je bolj smotno, tako kot so se na osnovi McKinseyeve analize odločili vodilni v Železarni, valjavsko progo ustaviti in obrat spremeniti v adjustažo z ravnanjem, razrezom, krojenjem pločevine, skratka s finalizacijo debele pločevine. Obrat bi hkrati z valjavsko progo izgubil tudi samostojnost. Postal bi servis.

Prebrali smo lahko očitke delavcem v obratu, češ da ne zmorejo oz. ne znajo ali nečejo tega in onega, zaradi česar obrat ni rentabilen. Potem smo lahko prebrali očitke vodstvu Železarne zaradi slabe kadrovske politike in organizacije vodenja ter napačnih poslovnih odločitev, zaradi česar je tako kot je. Polemike je bilo po treh nadaljevanjih konec, s čimer je bila ta problematika za nekaj časa odložena. Mnenja se v tem času niso poenotila, stanje v Železarni pa je sedaj bistveno drugačno kot takrat pred davnimi osmimi meseci, ko še ni več prisilnih dopustov in drugih težav in smo se kar dobro imeli, ne da bi se tega zavedali.

Da bi zvedeli, kako v obratu danes gledajo na to problematiko, smo za razgovor zaprosili Janeza Rozmana, vodjo obrata Valjarna debele pločevine. Zanimalo nas je, ali se je od polemike sem glede usode obrata kaj spremenilo.

Po njegovem bi morali govoriti raje o perspektivi debele pločevine na Jesenicah kot o tem, ali naj obrat obdržimo ali ne. Danes je namreč situacija v Železarni še bolj zapletena kot v začetku leta in glede vprašanja Valjarna debele pločevine da ali ne, ni več dilem. Valjarna takšna kot je ne more obstati.

Po ukrepih za sanacijo stanja v Železarni (katerih že?) naj bi bil obrat Valjarna debele pločevine servisni center, po drugi varianti pa bi se trije obrati, v primerjavi z nekimi drugimi, manj perspektivni (poleg Valjarne debele pločevine še HV Jesenice in PVT), združili v samostojno podjetje. Ti dve verziji sta po njegovem mnenju realni, vse ostalo pa so le razmišljanja in predvidevanja.

Takole pravi: »Od obeh variant je prva, ki predvideva servisni center, bolj privlačna.

Pri nas je najbolj problematična valjavka proga. Zastarelo valjavsko ogrodje ni več kos potrebam, saj ne dosegajo potrebne kvalitete valjanja. Isto velja za ogrevne peči, ki so obenem tu-

di energetske potratne. S preobrazbo v servisni center bi se ukvarjali s termično obdelavo, razrezom, ravnanjem in krojenjem pločevine.

In kje dobiti potrebno količino vložka tj. debele pločevine? Izdelana je poiskusna investicijska študija, da se Valjarna bluming štel opremi z dodatnimi napravami, tako da bi tam lahko valjali tudi asortiment debele pločevine. Vendar je študija pokazala, da so za tak poseg potrebne ogromne vsote denarja, ki ga žal nimamo. Valjanje debele pločevine na blumingu je edino sprejemljivo, čeprav obstaja tudi možnost nabave pločevine izven Železarne oz. preko meja.

Količina debele pločevine, ki bi jo morali obdelati mesečno, da bi bili rentabilni, je 50 do 80 tisoč ton.

Pojavlja pa se vprašanje, kako debelo pločevino prodati, saj zanjo enostavno ni več trga. Na jugoslovanskem tržišču se ne da več prodajati zaradi splošnega zmanjševanja investicij, srbskih ukrepov, pa tudi zato, ker so padli veliki porabniki naše pločevine kot Metalna, Litostroj itd. Dodatno na sedanje stanje vpliva zalivska kriza. V Iraku se je namreč veliko gradilo z našo pločevino.

Še najbolj pa nas zadeva liberalizacija uvoza in razni kooperantski posli za tujino, ko predelovalci kovin sprejemajo delo na lon skupaj s pločevino naročnika. O kakršnikoli zaščiti domače črne metalurgije, kakršno poznajo povsod po svetu, ni niti govora.

Ugotavljamo tudi, da je naše jeklo predrago. Cena slabov iz Jeklarn 1 in Jeklarn 2 je višja od cene pločevine, ki jo izvažamo. Za pozitivno poslovanje bi morali zagotoviti vsaj za 20 % cenejši vložek.

Avgusta je bila proizvodnja debele pločevine denimo nenavadno dobra. Izvaljali smo 6000 ton. Če primerjamo ceno slabov in stroške valjanja s prodajno ceno ter pri tem upoštevamo še izmeček, lahko ugotovimo, da imamo

nekaj manj kot tisoč dinarjev izgube na tono izvaljane debele pločevine.

Če bi ceno vložka znižali na svetovno raven, bi kljub nenormalno visokim stroškom valjanja imeli okoli 80,00 din dobička pri toni izdelka. Torej smo z vložkom po svetovnih cenah kljub vsemu sposobni preživeti. Tako vsaj nam kažejo izračuni.

Preobrazba Valjarne v servisni center bi povzročila zmanjšanje števila zaposlenih. Sedanje število 240 zaposlenih bi se prepolovilo in tudi ob bistveno povečani količini obdelane materiala se število delavcev ne bi bistveno povečalo. To pa je pravzaprav najbolj pereč problem.

Dare Bradaskja

Poslovanje Slovenskih železarn v septembru

Proizvodnja

Železarni sta v septembru proizvedli 41.162 ton surovega jekla, kar je 88 % glede na linearni načrt. Zaradi znanih težav je mesečna proizvodnja zelo različna - predvsem v Železarni Store precej zaostaja za mesečnim linearnim načrtom. Proizvodnja v letošnjem obdobju je na Jesenicah le za 1 % zaostala za načrtom (nižja zaradi nižje proizvodnje v tem mesecu), v Štorkah pa zaostajajo za 20 %. Glede na lansko obdobje je letošnja proizvodnja nižja za 10 % (45.646 ton).

Proizvodnja in prodaja končnih izdelkov

Tudi v tem mesecu je proizvodnja precej zaostala za linearnim načrtom.

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tihomir odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Lilijana Kos, tehnični urednik Dare Bradaskja in sekretar uredništva Đinka Trako. Naslov: Uredništvo Železarn, PS Slovenske železarnice — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: glavni in odgovorni urednik 26-18, tehnični urednik 26-19 in sekretar uredništva 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje Gorenjski tisk Kranj, Tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Skupno smo dosegli 77 % linearnega načrta. Najnižja je bila proizvodnja v Tovilu (65 %) in Verigi (63 %). Glede na prejšnji mesec je proizvodnja upadla na Jesenicah in v Plamenu, Štore pa so zvišale proizvodnjo s 50 % načrta v avgustu na še vedno nizkih 75 % načrta v tem mesecu. V tem mesecu je dobro poslovala Žična, saj je s 1.283 tonami izdelkov za 21 % preseгла načrt. Zadnji slabi proizvodni meseci se odražajo tudi v kumulativu, kjer je razvidno vedno večje zaostajanje za načrtom. V najslabšem položaju so Tovil (73 %), Veriga (74 %) in Store (79 %).

V tem mesecu je bila skupna prodaja višja od proizvodnje za 6 %. Tako smo vsaj zmanjšali zaloge. To se pozna tudi v kumulativni primerjavi (med

prodajo in proizvodnjo) v Plamenu in Žični. Žična je v tem mesecu z dodatno prodajo 1.373 ton raznega materiala deloma izboljšala svoje poslovanje.

Zunanja vrednostna realizacija

Ustvarjena realizacija je v septembru dosegla 415.389 mio din in celotna v letošnjem obdobju januar - september 3.685,5 mio din. Realizacija v septembru je bila višja kot v zadnjih dveh mesecih (59,3 mio DEM), toda kljub temu se kaže kumulativno vedno večje zaostajanje za načrtom. Zaostanek je 19 % ali 870,8 mio din (124,4 mio DEM) oziroma dvomesečna (srednje

(Nadaljevanje na 5. strani)

Železarna Jesenice bo delniška družba

Delavski svet Železarne je na 10. seji 31. oktobra sprejel predlog vodstva, da se Železarna Jesenice preoblikuje v delniško družbo. To pomeni, da se vse ovrdenoteno premoženje Železarne prične pretvarjati v delnice, ki se ponudijo v odkup potencialnim delničarjem - kasnejšim lastnikom (državi, bankam, delavcem in drugim). S tem premoženjem bodo upravljali novi lastniki. Ko bodo vsi novi lastniki podpisali pogodbo o ustanovitvi podjetja v mešani lastnini (delniške družbe) in bo vpisana v register, bo delniška družba postala resničnost.

Pripravljen je tudi predlog nove organiziranosti, po katerem se Železarna preoblikuje v matično podjetje Železarne Jesenice, delniška družba, in v podjetja z omejeno odgovornostjo, ki naj bi predvidoma opravljala naslednje dejavnosti: predelava valjanih trav in pločevine, izdelava in predelava žice, proizvodnja strojnih delov in storitve, proizvodnja energije, metalurški inženiring in IDT (International die-tech).

Do konca leta bomo izgubo v Železarni skušali zmanjšati s hitrimi ukrepi izdelavo analize in sprotnim preverjanjem donosnosti posameznih proizvodov in proizvodnih vej; takojšnjim prenehanjem proizvodnje tistih izdelkov, kjer je cash flow 1 negativen; z uveljavljanjem že sprejetih ukrepov za zmanjšanje porabe materialov, energije in drugih potroškov v preostali proizvodnji; z doseganjem načrtovane produktivnosti; z nadomeščanjem izdelkov, ki niso več v osnovnem programu v delu, ki stroškovno ni problematičen; z urejanjem in odprodajanjem zalog ter z doseganjem večjega prodajnega učinka.

Nabavo bo treba organizirati tako, da bodo stroški nakupov na enoto nabavljenega blaga nižji vsaj za 10 odstotkov. Delavce s posebnimi pooblastili bo imenoval in razreševal glavni direktor (predsednik PO). Z nadzorom izvajanja programa pa bomo dosegli konkretizacijo odgovornosti.

Delavski svet se je seznanil tudi z načinom izvedbe in odgovornimi za osnovne naloge, z operativnim navodilom za izvajanje strateških in operativnih ukrepov sanacije ter z izračuni bilanc uspeha za Žebeljarno, Valjarno žice in profilov in Hladno valjarno Jesenice. Delo teh treh obratov bo mogoče ob zagotovljenih pogojih, ki so upoštevani v izračunih. Vodstva obratov, ETE

in sektorjev so dolžna zagotoviti poslovanje s pozitivnim dobičkom I do 1. 1. 1991 pod pogoji, ki so bili upoštevani v izračunu bilance in v skladu z njihovimi pristojnostmi in odgovornostmi.

Izhodišča oz. izračun bilance uspeha in s tem možnost pozitivnega poslovanja niso pripravljena za Jeklarno 1, zato ta obrat po dokončanju proizvodnega programa začasno preneha z delom.

Tudi delavski svet ugotavlja, da je raven osebnega dohodka prenizka, zato zahteva, da se izkoristijo vse možnosti za povečanje. Uskladitev osebnih dohodkov s splošno kolektivno pogodbo se izvede s 1. decembrom 1990. Osebnih dohodkov po kolektivni pogodbi ne sme biti manjši od osebnega dohodka za september 1990.

Skupaj z osebnim dohodkom za oktober bo izplačan tudi tretji del regresu v višini 620 (660) din na delavca.

Sprejeta so bila pravila nagrajevanja mentorjev, ki usposablajo pripravnike. Nagrade se izplačajo po uspešno opravljenem strokovnem izpitu. Če je prvi preizkus znanja neuspešen, mentor ni upravičen do nagrade. Nagrade so odvisne od stopnje izobrazbe pripravnika: 60 % poprečnega osebnega dohodka gospodarstva Slovenije za srednjo šolo, 90 % za višjo in 120 % za visoko šolo.

Imenovani sta bili koordinacijska inventurna komisija Železarne z enoletnim mandatom in inventurna komisija za popis materiala v skladišču Industrijske prodajalne Železarne.

Delavski svet se je seznanil tudi s pobudami odbora za zadeve delavcev in družbeni standard.

CSI-MZ

O delu jeseniškega Izvršnega sveta v oktobru

V oktobru se je jeseniški Izvršni svet sestal na treh sejah. O 11. seji smo že poročali, tokrat na kratko nekaj o 12. in 13. seji. Osrednja točka 12. seje Izvršnega sveta, ki je bila 16. oktobra, je bil osnutek prostorskih ureditvenih pogojev za občino Jesenice. Ti osnutki so razgrnjeni po posameznih krajevnih skupnostih in v sejni dvorani Skupščine občine Jesenice, namen 30-dnevne razprave pa je, da zainteresirani temeljito pregledajo rešitve teh ureditvenih pogojev, saj bodo le-ti kasneje osnova za posege v prostor. O predlogu prostorsko ureditvenih pogojev bo po zaključeni javni razpravi odločala občinska skupščina.

Izvršni svet je obravnaval tudi poročilo gradbenih odborov za gradnjo Osnovne šole Polde Stražišar in za sanacijo stavbe gimnazije. Izvršni svet je dal gradbenemu odboru in predsedniku odbora za gradnjo Osnovne šole Polde Stražišar priznanje za opravljeno delo, šola pa bo nared v začetku prihodnjega leta.

V zvezi s sanacijo gimnazije je Izvršni svet sprejel obveznost, da bo do februarja prihodnje leto proučil možnosti hitrejšega zbiranja sredstev za obnovo gimnazije in bo to investicijo vključil v plan investicij za prihodnje leto. Precej pozornosti je bilo namenjeno tudi problematiki vodenja upravnih postopkov v zvezi z avtocesto.

Izvršni svet je sprejel tudi sklep o povišanju oskrbnih cen v vrtcih, in sicer od 1. 11. dalje. S 1. oktobrom so se otroški dodatki povečali za 18 %, za toliko pa so se s 1. novembrom povečale tudi cene v vrtcih. To povišanje pa je manjše, kot je bilo predlagano.

13. seja Izvršnega sveta je bila 30. oktobra. Izvršni svet je sprejel poročilo o poslovanju komunalno-cestnega in stanovanjskega gospodarstva v preteklem letu in devetih mesecih letos ter ob tem sprejel nekaj usmeritev za delo v prihodnje.

Osnovna pozornost mora biti v prihodnjem letu namenjena varovanju okolja, zato bodo aktivnosti usmerjene v dograjevanje kanalizacijskega omrežja in odlagališča odpadkov ter tehnično prometne varnosti v mestu in naseljih občine. Izvršni svet tudi ugotavlja, da sta neurejena kanalizacija in vodooskrba že omejitvena dejavnika turizma.

Nerealizirane naloge iz letošnjega leta je potrebno realizirati v prihodnjem letu. Na področju stanovanjskega gospodarstva pa bodo aktivnosti usmerjene predvsem v vzdrževanje obstoječega stanovanjskega sklada-ter v ozelenitev in polepšanje mesta Jesenice.

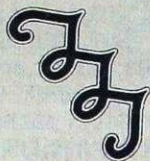
Izvršni svet se je strinjal s predlogom o ustanovitvi občinske muzejske organizacije na Jesenicah. Če bodo predlog delegati občinske skupščine sprejeli, naj bi občinski muzej začel z delom že prihodnje leto.

Izvršni svet je sprejel informacijo upravnega organa za premoženjsko pravne zadeve glede vloženih zahtevkov občanov za vrnitev krivično odvzetega premoženja. Vsem, ki so vložili zahteve, le-teh je bilo do 15. oktobra 126, bodo poslali predlog odloka o ustanovitvi, nalogah in sestavi komisije občine Jesenice za denacionalizacijo.

Izvršni svet je sprejel poročilo urbanistične in gradbene inšpekcije za prvo polletje letos ter podprl predloge za izboljšanje stanja, tako na področju izvedbenih aktov, spremembe zakonodaje in sankcioniranja.

Sprejel je sklep o razdelitvi sredstev krajevnim skupnostim, ki so se zbrala za zadovoljevanje skupnih potreb (glavina) po kriteriju števila zaposlenih. Izvršni svet na vsaki seji obravnava tudi vrsto pobud in predlogov, kako izboljšati stanje na posameznih področjih (od pobud na področju turizma, varovanja okolja, itd.). Predsednica Izvršnega sveta pa redno poroča tudi o aktivnostih med sejama.

ZVEZA
SVOBODNIH
SINDIKATOV
SLOVENIJE

Kako rešujemo probleme delavcev

Problemov je vedno več, možnosti za pomoč delavcem, ki se obračajo na naš sindikat, pa vedno manj. Vsak dan se srečujemo s problemi, ki terjajo rešitev ali vsaj pomoč, vendar je teh možnosti premalo, da bi lahko učinkovito pomagali. Največkrat ugotovimo, da se z delavcem danes nihče več odkrito ne pogovori, da so postopki nekaterih vodilnih delavcev milo rečeno neodgovorni, da se nobena do sedaj cenjena vrednota delavca, pa naj bo dolgoletna zvestoba tej železarni, pridnost, poštenost ali pripravljenost delati karkoli, ne spoštuje in ne upošteva, ko se pišejo odločbe za prisilni dopust.

Kaj se je spremenilo v morali te družbe? Zakaj nekateri odgovorni delavci do teh vrednot niso bolj pozorni, zakaj tako hitro spregledajo tudi socialne kriterije? Na prisilnem dopustu je vedno več invalidov, ki jih sedaj pestijo še slaba in nepoštena nadomestila. Vedno več je delavcev, ki so zaradi pri-

silnega dopusta v nemogočem gmotnem položaju. To so samohranilci, delavci z nizkimi osebnimi dohodki in še manjšim nadomestilom. Ogrožene so cele družine, saj so nekaterim pošle tudi zadnje zaloge. Tako obupno težke situacije na Jesenicah še ni bilo. V dnevi, ko zaradi znanih težav z izplačili

naših nesprejemljivo skromnih plač čakamo na izplačilo, se tragedija preživetja pokaže v vsej svoji krutosti. Iz trgovin nam sporočajo, da v tistih dnevih ne prodajo niti običajne količine kruha niti mleka, kajti nekatere družine preprosto nimajo niti za kruh.

Kako to razložiti otrokom, vprašujejo delavci, in koliko časa še? Je sploh kakšen izhod iz krize - ne samo iz ene, ampak iz vseh kriz. Kakšna je perspektiva železarjev, ki smo leta dolgo delali bolj za druge kot zase in kakšna je perspektiva naših otrok, če v tem kaosu ne bomo našli načina, kako te probleme postopoma obvladati?

Ta prehod iz socializma v kapitalizem je trd in prekrut, da bi ga lahko podpirali, zato bomo na sindikatu še v naprej glasno in če bo potrebno tudi z drugimi sredstvi sindikalnega boja zahtevali, da se blagostanje enih ne sme in ne more graditi na revščini drugih. Potrebno je pripraviti ustvarljive programe, izdvojiti za to potrebna finančna sredstva in zadolžiti odgovorne, da se bo za vsakega delavca našla primerna rešitev - toda ne s socialno podporo, ampak z novo zaposlitvijo, v kateri se mora odražati socialna in materialna varnost delavca in družbe, ki ob armadi nezaposlenih najbrž tudi ne more preživeti.

Tako nekako lahko grobo povzamemo razgovore, ki smo jih (in jih še vodimo) z okoli 500 delavci opravili v zadnjih treh mesecih. Toda eno je razgovor, drugo pa konkretna pomoč, ki jo delavci pričakujejo. Do sedaj smo le redkim zares lahko pomagali. Med te štejejo predvsem tiste, ki so se z našim posredovanjem lahko vrnili na delo ali dobili drugo zaposlitev, se preusmerili ali pa z našo pomočjo iščejo zase primerno rešitev. Še tu in tam kakšna vzpodbudna ideja in solidarnostna pomoč, vse ostalo pa so prošnje, pritožbe in pravna pomoč, kjer se drugače ne da pomagati. Tudi tožbe so že.

Izgleda, da problemi še naraščajo, ker se ne rešujejo. Delajo se krivice, ki jih ni lahko popraviti, tudi s tožbami pred sodiščem ne. Smo res prišli tako daleč, da ne gre drugače? Tudi z odpravninami zaenkrat ni še nič. Nanje čakajo tudi delavci, ki so v preteklih mesecih odšli v pokoj. Osnovni problem je denar! Tega Železarna nima, z Republike, ki naj bi tudi prispevala polovico potrebnih sredstev, pa te pomoči tudi še ni. Ob vseh strokovnih službah, ki jih imamo pri nas in vseh drugih, ki jih imamo v občini in republiki, bi z boljšo organiziranostjo in ustrezno delitvijo dela prav gotovo lahko storili več, kot smo.

Naš velik problem, ki ga mora naše vodstvo rešiti takoj, so PLAČE! Že dve leti capljamo za vsemi v naši okolici in naši ljubi domovini. Smo se zato, ker imamo mizerne plače, rešili problemov? Nasprotno! Pri delu smo neuporni. Smo brez pravega motiva in če bo šlo tako naprej, bo Železarna ostala še brez strokovnjakov in morda tudi brez delavcev... Bomo res pristali na beraški palici?! Marsikje so bolj »hrabri«. Kljub težavam, ki so prisotne skoraj povsod, vendarle najdejo sredstva za boljše plače in še kakšne skrivne dodatke zraven - bone za hrano in podobno.

Tudi o delnicah pri nas že dolgo govorimo, naredili pa nismo nič. Od vodstva pričakujemo, da ukrepa, ali pa bomo morali v štrajk kot rudarji in ostali! Nekaj se bo moralo spremeniti.

Tako opredeljeno zahtevo smo odločno postavili pred naše vodstvo in vodstvo Poslovnega sistema Slovenskih železarj, ki je prevzelo odgovornost, da pripravi strokoven predlog, kako realizirati povečanje plač in kako uresničiti Splošno kolektivno pogodbo.

Predsednik
Sindikata Železarne
Edo Kavčič

Se vajeniška doba šteje v delovno dobo ali ne?

To vprašanje že nekaj časa zanima naše delavce, ki so se za svoj poklic usposabljali v takratni vajeniški oziroma kasneje v poklicni šoli (PIŠ oz. MIŠ) na Jesenicah. Če bi se ta doba štela v delovno dobo, potem bi za marsikoga to pomenilo enostavnejšo, predvsem pa hitrejšo rešitev sedanjega položaja, ko razmišljajo in seštevajo delovno dobo za upokojevalce.

Slišati je bilo, da so nekateri delavci z vajeniško šolo celo uveljavili to obdobje in da je Železarna v določenem obdobju celo plačevala polno zavarovanje tudi za vaje itd.

Do teh vprašanj smo bili pozorni tudi na Sindikatu Železarne, interes pa so izkazovali tudi naši vajenci, zato smo to vprašanje naslovili na poslovni odbor Železarne, za pomoč pa smo vprašali tudi najodgovornejše delavce na SPIZ-u občine Jesenice. Ti so ta vprašanja sprožili na ustreznem nivoju, vendar pa uradnega odgovora zaenkrat še ni.

Našo pozornost pa je vzbudil članek Obvezna praksa med šolanjem se ne šteje v pokojninsko dobo, ki ga je v časopisu Vzajemnost št. 10 objavil Franci

Kranjec. V tem sestavku avtor pojasnjuje, da vajeniška oziroma učna doba za pridobitev poklicne izobrazbe nima značaja delovnega razmerja, temveč značaj šolanja, zato ga nikakor ni možno šteti v pokojninsko dobo. Pri tem ni prav nič pomembno, kdaj je bilo učno razmerje sklenjeno, koliko časa je trajalo, kako je potekalo, kakšen je bil obseg teoretičnega in praktičnega pouka in koliko je bil vajenec star. Čas rednega šolanja se namreč ne šteje v pokojninsko dobo.

Tako strokovno pojasnjuje gospod Franci Kranjec in navaja tudi zakonodajo, v kateri išče razlago za navedeno trditev. Čas učnega razmerja je treba obravnavati kot celoto. Teoretični in praktični del pouka se ne moreta deliti in v celoti pomeni šolanje za določen poklic, zato ga nikakor ni mogoče šteti v pokojninsko dobo niti do 31. 12. 1957 niti po tem datumu - pojasnjuje avtor prispevka.

Vštevaje časa, prebitega v vajeniškem razmerju, v pokojninsko dobo bi lahko uredil le zakon, zdaj pa take zakonske določbe še ni.

Sindikat Železarne

Se bo delo v Jeklarni 1 res ustavilo?

To vprašanje zaskrbljuje naše delavce bolj kot vse drugo. Smo res tako daleč, da se nič več ne izplača?! Je predraga samo naša jeklarna ali pa ta panoga res nima pogojev, da bi normalno poslovala? Na vsak način smo predragi in nekonkurenčni, pravijo naši strokovnjaki in vodstvo naše Železarne. Izdelek jeklarne je mogoče na trgu kupiti ceneje, kot če bi ga izdelali sami iz nenormalno dragih surovin, skoraj še enkrat dražje elektrike itd.

Torej za to gre! Za nenormalne sistemske pogoje, v katerih bi prej ali slej pobralo tudi še tako dobro organizirano evropsko jeklarno. Imamo domače in tuje analize, obljublajo nam pomoč iz republike in bank. Toda od besed se ne da delati, še manj živeti. Od vseh ukrepov se najbolj drastično izvaja zmanjševanje števila zaposlenih, nič pa se ne naredi za ohranitev in za vlaganja v nova delovna mesta. Bomo res pristali na zavodu za zaposlovanje?! Vsekakor bomo delavci potegnili najkrajši konec, pa čeprav smo za razmere najmanj krivi - pravijo jeklarji. Vsem odgovornim (od vodstva podjetja do republike) je potrebno povedati, da tako vodenje gospodarstva ne pelje nikamor.

Najhuje je to, da delavci o postopkih in času ustavitve, predvsem pa, kaj bo z njimi, skoraj nič ne vedo. Se je res tako težko pogovoriti z delavci? Za to so najbolj odgovorni vodstveni delavci obrata, ki pa sami največkrat premalo vedo, da bi lahko informirali še druge. To pa je mogoče in potrebno takoj izboljšati. Za to niso potrebne sistemske spremembe, ampak pošten razgovor z delavci, kot ga zahteva Izvršni odbor Sindikata Železarne. Zahtevamo odkrit in pošten odgovor na vsa odprta vprašanja v zvezi s sedanjim položajem in perspektivo jeklarjev!

Sindikat Železarne

Pravna pomoč

Če potrebujete pravno pomoč, se ob sredah od druge ure dalje lahko ogledate v prostorih nekdanjega občinskega sindikata na Titovi 86 na Jesenicah - I. nadstropje. Pravna pomoč je namenjena članom Svobodnih sindikatov in je brezplačna. Od prejšnje srede dalje smo za to delo pridobili gospoda Zdravka Rusa, ki ima v Radovljici svojo advokatsko pisarno.

Sindikat Železarne

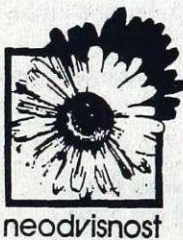
Obvestilo

Sodelavce, ki so naročili svinjsko in goveje meso, obveščamo, da bo prevzem mesa v petek, 16. novembra, od 12. do 15. ure pri Jeleni.

Prosimo vas, da naročeno meso zagotovo pravočasno prevzamete, ker drugače ni možno zagotoviti kvalitete.

Srečno

Predsednik
Sindikata Železarne
Edo Kavčič

Predlog kolektivne pogodbe med Železarno Jesenice in sindikatom Železarne Jesenice Neodvisnost

A. Splošne določbe

1. Pogodbo sklenejo sindikat Neodvisnost kot predstavnik delojemalcev in Železarna Jesenice kot predstavnik delodajalcev.
2. Ta pogodba velja za vse tiste zaposlene v Železarni Jesenice, katerih pogodba o zaposlitvi to določa.
3. Pogodba začne veljati z dnem podpisa te pogodbe.
4. Pogodba velja do sprejete spremembe te pogodbe.
5. Za izvajanje te pogodbe sta odgovorna vodilna organa Neodvisnosti, sindikata Železarne Jesenice, in podjetja Železarna Jesenice.
6. Predstavniki Neodvisnosti in Železarne imenujejo komisijo, ki skrbi za pravilno razlago pogodbe in za reševanje sporov.
7. Če se eden od podpisnikov te pogodbe ne pridruži določil, lahko drugi od te pogodbe odstopi.
8. Ta pogodba predpisuje samo ugodnejša določila, kot jih določa veljavna zakonodaja in panožna kolektivna pogodba.

B. Urejanje delovnega razmerja

9. Ponudba prostih delovnih mest mora biti objavljena v tovarniškem glasilu, na oglasni deski kadrovskega sektorja in na zavodu za zaposlovanje.
10. Med prijavljenimi interesi za delovno mesto izbirata predstavnik delodajalca in predstavnik sindikata Neodvisnost.
11. Izbrani delavec podpisuje pogodbo o zaposlitvi, ki vsebuje:
 - trajanje delovnega razmerja
 - določila te kolektivne pogodbe
12. Delavec opravlja delo, za katerega je podpisal pogodbo o zaposlitvi.

13. Delavec je lahko premeščen na drugo delovno mesto. O tem mora biti seznanjen sindikat Neodvisnost.

14. Delavcu preneha delovno razmerje, kot določa Zakon o delovnih razmerjih.

15. Odpovedni rok se določi s sporazumom med delavcem, sindikatom Neodvisnost in delodajalcem.

16. Brez soglasja sindikata Neodvisnost delavcu ne more prenehati delovno razmerje, razen na njegovo zahtevo.

17. V primeru predvidevanja presežka delavcev mora predstavnik podjetja takoj obvestiti sindikat neodvisnost.

18. Podjetje ne more dati odločitve o prenehanju delovnega razmerja za presežne delavce, če sindikat neodvisnost ne da soglasja k tej odločitvi.

19. Pri določanju presežnih delavcev se upoštevajo:

- strokovna izobrazba
- delovna doba
- socialno stanje
- zdravstveno stanje

20. Če je delavec določen kot presežek, mu je treba zagotoviti eno od teh pravic:

- sklenitev delovnega razmerja v drugem podjetju
- prekvalifikacija za drugo delo
- dokup let za upokojevalce
- pravico do odpravnine najmanj 24 plač

C. Pravice in obveznosti

21. Delovni čas traja 40 ur

na teden ali 8 ur na dan. Delo lahko traja od 6. do 14. ure kot dopoldansko delo, od 14. do 22. ure kot popoldansko delo ali od 22. do 6. ure kot nočno delo. Podjetje lahko uvede v soglasju s sindikatom Neodvisnost tudi deljen ali premakljiv delovni čas.

22. Delo preko polnega delovnega časa se lahko določi, če ga v normalnem času ni mogoče opraviti. O tem mora biti obveščen sindikat Neodvisnost.

D. Odsotnost z dela

23. Letni dopust traja najmanj 25 dni in je odvisen od delovne dobe in zenskega dela delavca.

24. Delavec ima pravico do polurnega odmora med delovnim časom, ki je plačan kot da bi delal.

25. Delavec ima plačano odsotnost z dela v naslednjih primerih:

- bolovanje
- krvodajalstvo
- opravljanje državljskih dolžnosti
- redni letni dopust
- izredni dopust

26. Delavec ima pravico do izredno plačanega dopusta v naslednjih primerih:

- rojstvo otroka (očetovstvo) 3 dni
- lastna poroka 3 dni
- poroka otroka 2 dni
- smrt v družini 3 dni
- smrt sorodnikov 1 dan
- selitev 2 dni

27. Delavec ima pravico do 5 dni neplačanega dopusta na leto, ki ga lahko koristi kadarkoli hoče in o tem obvesti svojega nadrejenega.

E. Varstvo delavcev

28. Delodajalec mora upoštevati veljavne standarde o varstvu pri delu. Pri uvajanju novih tehnologij se mora posvetovati s sindikatom Železarne Neodvisnost.

29. Delodajalec mora zagotavljati redne zdravstvene preglede delavcev, povrnitev stroškov zaradi poklicne bolezni ali poškodbe pri delu in rekreativne odmore med delovnim časom, ki so plačani, kot da bi delavci delali.

30. Kadar se delo opravlja tudi v nočni izmeni, je potrebno izpolniti še naslednje pogoje:

- daljši letni dopust
- zagotovljen počitek
- redni zdravstveni pregledi

Ženske delajo ponoči lahko samo v izjemnih primerih in samo s soglasjem sindikata Neodvisnost.

31. Invalide in mladoletnike se mora razporediti na ustrezno delovno mesto, ki ga mora zagotoviti podjetje Železarna Jesenice in o tem obvestiti sindikat Neodvisnost.

32. V primeru, da je s sodbo ustreznega organa ugotovljeno kršenje pravic delavca iz kolektivne pogodbe podjetja, panoge ali zakona o delovnih razmerjih, ima pravico zahtevati odškodnino.

33. O delavčevih pravicah, obveznostih in odgovornostih odloča poslovodni organ upravljanja podjetja v soglasju s sindikatom Neodvisnost.

34. Vse sklepe, s katerimi se odloča o pravicah, obveznostih in odgovornosti, mora delavec dobiti pisмено z obrazložitvijo, pravnim poukom, pravico do pritožbe in navedenim sodiščem, kamor se lahko pritoži.

F. Obveščanje delavcev

35. Delodajalec ali organ upravljanja mora obveščati sindikat Neodvisnost pred sprejemom vsake odločitve, ki vpliva na položaj delavcev.

41. posvet o metalurgiji in kovinskih gradivih

Od tretjega do petega oktobra je bil v Portorožu že 41. posvet slovenskih metalurgov z različnih metalurških panog. Posvet je organiziral Metalurški inštitut iz Ljubljane, na njem pa so naši sodelavci predstavili nove dosežke na raziskovalnem področju. Danes vam predstavljamo:

mag. Cveto Pohar, Slavko Dežman,
dipl. ing. Stane Mihelčič, ing. Rolando Pavlin,
oec. Matjaž Pribošič

Izračun lastnih cen v Železarni Jesenice po metodi direktnih stroškov

Namen kalkulacij

Kalkulacije pokrivajo osnovni področji gospodarjenja, učinkovitost in uspešnost gospodarjenja. Prvo področje zahteva izdelan sistem normativov vseh notranjih dejavnikov, drugo pa še spremljanje zunanjih vplivov na trgu.

Vodstva obratov in njihovih delov želijo imeti (in jo tudi potrebujejo) učinkovito informacijo o uspešnosti proizvodnje, ki jo vodijo. Uspešnost najlaže ugotovimo, če primerjamo realizirano proizvodnjo z normativno. Torej je izdelava normativov za potroške osnovna naloga, ki omogoča določiti normativno porabo za dan asortiment proizvodnje. Če potroškom dodamo cene, dobimo normativne stroške, ki jih spet lahko primerjamo z doseženimi. Kontrola s potroški je bolj domača delovodjem in tehnologom, s stroški pa obratovodjem, finančnim in ekonomskim službam.

Pomemben je tudi izračun normativnih stroškov, ki jih imamo pri izdelavi danega izdelka, to je lastna cena. Če izračunamo razliko med prodajno in lastno ceno izdelka, dobimo pokritje. Poslovno so zanimivi izdelki s pozitivnim pokritjem, predvsem tisti z največjim pokritjem. Še boljše kazalec za vrednotenje uspešnosti izdelave posameznih izdelkov je pokritje, realizirano v časovni enoti, saj je naloga obratov, da v danem obdobju zaslužijo čimveč denarja. Izbira izdelkov je seveda odvisna tudi od tržnih in tehnoloških omejitev.

Metoda direktnih stroškov

Glavna značilnost te metode je, da se v vrednost proizvodnje vračunavajo samo variabilni stroški, fiksni stroški pa se ne razporedijo na izdelke, temveč se prenesejo na strošek prihodkov. To pomeni, da vsebujejo zaloge proizvodnje samo vrednost variabilnih stroškov, fiksne stroške pa v polnem znesku pokrivajo prihodki obdobja, v katerem so le-ti nastali. Z uporabo te metode postane obračun precej enostavnejši in hitrejši, informacije o poslovanju postanejo tako bolj ažurne.

Podatkovne baze

Osnovni nosilec podatkov pri kalkulacijah je dan izdelek, ki v proizvod-

nem procesu nastaja iz materialov in polizdelkov s pomočjo proizvodnih dejavnikov, kot so stroji, energija, delovna sila ... Pri izračunu lastnih cen potrebujemo še podatke o sestavnih izdelkih, tehnologiji in cenah vložka. Prave sestavnice rabimo pri kalkulacijah za izdelke jeklarn, v ostalih obratih potrebujemo že poenostavljene sestavnice, ker moramo največkrat upoštevati le izplen. Tehnologijo določimo z zaporedjem agregatov in operacij ter trajanjem operacij za dan izdelek. To zaporedje imenujemo tehnološki postopek, če je brez tehnoloških časov, pa tehnološka pot.

Množice istovrstnih podatkov imenujemo podatkovne baze. Te so v našem primeru zelo velike in so naslednjih velikostnih redov: polizdelkov in izdelkov je nekaj tisoč, tehnoloških operacij na izdelkih nekaj deset tisoč in cen vložka nekaj tisoč. Vseh podatkov je približno sto tisoč. Zato ni osnovna naloga kalkulacij izračun sam, temveč stvaritev in ažuriranje potrebnih baz. Najbolj kritična je seveda najboljše baza, to je baza tehnoloških postopkov.

Izračuni in kontrole

V širšem smislu med kalkulacije spadajo tudi izračuni vložka, sestavnice in tehnoloških postopkov, kar pomeni obdelavo obsežnih podatkovnih baz. Za to je potrebno zbrati znanje tehnologov, raziskovalcev, analitikov. V našem primeru je potrebno vnesti podatke o končnih izdelkih in tehnoloških poteh ter za vsak izdelek še številko tehnološke poti. Zatem skupina programov izračuna vložek, sestavnico in tehnološki postopek.

Osnovni izračun predstavlja izračun lastnih cen izdelkov in polizdelkov. Pri tem upoštevamo teže vložkov in materialov, ki so potrebni za izdelavo enote (običajno tone) izdelka, seveda preko sestavnice in izkoristkov. Pri stroških predelave upoštevamo izdela-

vne čase na posameznih agregatih, saj skupne stroške na agregatih porazdelimo na izdelke v razmerju teh časov. To je pri nekaterih vrstah stroškov res, pri ostalih pa dovolj dober približek. Za korekcijo teh približkov imamo zato vgrajen korekcijski faktor.

Lastne cene računamo tako, da s pomočjo podatkov o skupnih stroških na posameznih agregatih in proizvodnji na teh agregatih v istem obdobju računamo normativne stroške posameznih stroškovnih vrst za dane izdelke. Te vrednosti, ki jih torej dobimo iz podatkov o proizvodnji v preteklosti, postavimo kot normativne. Normative želimo seveda dobiti tudi direktno, tako da normative potroškov postavimo strokovnjaki, običajno tehnologi. Zaenkrat imamo te podatke le za Hladno valjarstvo Bela. Rezultate primerjamo z direktnimi normativi in dokončno določimo normative potroškov.

S pomočjo asortimenta lahko računamo skupne potroške, ki so potrebni za njegovo realizacijo. Rezultate primerjamo z doseženimi potroški. Podobne kontrole opravimo tudi s primerjanjem stroškov, ko primerjamo normativne in dosežene vrednosti proizvodnje. Z večkratnim ponavljanjem lahko korigiramo normative.

Uporaba

Tako velik sistem je lahko učinkovit le, če delne rezultate čim bolj približamo uporabnikom, in sicer tako, da vsak dobi le tiste rezultate, ki ga zanimajo; zaradi tega imamo sistem razvit na osebnih računalnikih. Posamezne naloge že dajemo na razpolago uporabnikom in jim priporočamo, da kontrolirajo in popravljajo posamezne podatke in tudi postopke, ki jih pri izračunu rabijo. Uporabniki sistema so obrati in službe kot prodaja, marketing in ekonomski sektor.

Dopolnitve sistema

Pri sedanjih kalkulacijah upoštevamo le neposredne proizvodne stroške (energija, plače, stroški specifičnih orodij, amortizacija in stroški neposrednega vzdrževanja). Sistem je možno dopolniti s poljubnimi direktnimi in tudi prenesenimi stroški. Med njimi so najboljše stroški preostalega vzdrževanja, stroški služb in stroški investicij. Za nas ti stroški niso v okvirih obdelave neposredne proizvodnje in torej predstavljajo stroške, ki jih moramo pokriti iz pokritja in kontrolirati glede na načrt za dano obdobje.

Zaključek

Trenutno lahko računamo lastne cene za izdelke in polizdelke obeh jeklarn, Hladne valjarne Bela, Valjarne debele pločevine in delno Valjarne bluming-štekel. Za Hladno valjarstvo Jesenice imamo podatke le o tehnoloških poteh, ravno tako še nimamo v celoti zbranih podatkov o tehnologiji v obratu Predelava valjanih trakov.

Podatke o izdelkih okroglega programa imamo obdelane v jeklarni Jesenice, v Valjarni bluming-štekel pa še ne. Podatke o tehnoloških postopkih zbiramo v Žičarni, Valjarni žice in profilov, Jeklovleku in Elektradah.

brazbeno raven je mogoče priti samo z dokončano šolo ali s triizmenskim delom.

44. Ob koncu leta se izplača delavcem povprečno mesečno plačo v preteklem letu ali več, kar oblikujeta delodajalec in sindikat Neodvisnost.

45. Pripravnikom, učencem in študentom pripada plačilo po izobrazbi, ki jo imajo, skupaj z dodatki za opravljeno delo.

46. Delavcem pripada dodatek za vsakega nepreskrbljenega otroka v naslednji višini glede na starost otroka:

- od 0 - 3 leta	200 DEM ali 1500 din
- od 3 - 7 leta	300 DEM ali 2000 din
- od 7 - 15 leta	400 DEM ali 2800 din

47. Sindikalnemu zaupniku Neodvisnosti, ki opravlja svojo funkcijo profesionalno, pripada plača v višini, ki jo opredeljuje njegova izobrazba in delovna doba.

48. Delavcu pripada najmanj enkrat letno regres za letni dopust v najnižjem znesku povprečne mesečne plače delavca. Višji regres lahko določita skupaj delodajalec in sindikat Neodvisnost.

49. Delavcem se izplačujejo jubilejne nagrade v višini:

- za 5 let delovne dobe	30 % osnove
- za 10 let delovne dobe	60 % osnove
- za 15 let delovne dobe	90 % osnove
- za 20 let delovne dobe	120 % osnove
- za 25 let delovne dobe	150 % osnove
- za 30 let delovne dobe	180 % osnove
- za 35 let delovne dobe	200 % osnove

50. Ob upokojitvi pripada delavcu odpravnina v višini 300 % od povprečne plače v panogi kovinske in elektro industrije Slovenije ali po pogojih, za katere se dogovorita delodajalec in sindikat Neodvisnost.

51. Delavcu ali njegovi družini pripada solidarnostna pomoč v naslednjih primerih:

- smrt delavca	3 povprečne plače
- smrt družinskega člana	1 povprečna plača
- invalidnost	2 povprečni plači
- daljša bolezen	1 povprečna plača
- elementarna nesreča	1 povprečna plača

V drugih primerih, za katere delavcu pripada solidarnostna pomoč, se dogovorita delodajalec in sindikat Neodvisnost.

52. Nadomestilo za prehrano med delom znaša 30 % osnovne plače delavca.

53. Nadomestilo za prevoz na delo znaša toliko, kolikor znaša cena mesečne vozovnice prevoznega sredstva, s katerim se delavec vozi na delo.

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

Ime in priimek	Dan dežurstva	Naslov	Telefon
MIRO ERŽEN, HVJ	19. 11. 1990 C.	v Radovno 4/a, Mojstrana	—
DRAGO FINŽGAR, Valj. žice in pr.	20. 11. 1990 Begunje 128/b, Begunje		73-831
MILAN GARTNER, Livarna	21. 11. 1990 Nomenj 34, Nomenj		721-043
JERNEJ HOČVAR, Prodaja	22. 11. 1990 Kejžarjeva 38, Jesenice		82-118
KLEMEN HRIBAR, STK	23. 11. 1990 Udarina 5, Jesenice		83-901
JANEZ JAMAR, PO	24. 11. 1990 Dovje 68/A, Mojstrana		89-044
ANTON KELVIŠAR, Žičarna	25. 11. 1990 C. na Golico 16, Jesenice		82-475
BRANKO VREČKO, Energetika	26. 11. 1990 Na Vrtači 13, Lesce		—
ALEŠ LAGOJA, SRR	27. 11. 1990 Smokuč 59, Zirovnica		801-374
ROMAN SMOLEJ, FRŠ	28. 11. 1990 H. Verdника 36, Jesenice		83-777
VALENTIN MARKEŽ, Vzdrž.	29. 11. 1990 C. talcev 4/b, Jesenice		83-345
LEON MESARIČ, Želbljarna	30. 11. 1990 Smokuč 100, Zirovnica		801-083
SREČO MEŽNAR, Jeklovlek	1. 12. 1990 Dovje 107/a, Mojstrana		89-040

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 19. 11.	BOGOMIR SVETINA	RAJKO PUŠ
TOREK — 20. 11.	MIRKO ZUPAN	MITJA BENEDIČIČ
SREDA — 21. 11.	ZDRAVKO SMOLEJ	FRANC NOVAK
ČETRTEK — 22. 11.	PAVEL ŽMITEK	MITJA KERSNIK
PETEK — 23. 11.	ANTON BURJA	DAMJAN GASAR
SOBOTA — 24. 11.	ALOJZ SLIVNIK	DUŠAN ŠMID
NEDELJA — 25. 11.	IVAN ŠENVETER	JANEZ KOVAČ
PONEDELJEK — 26. 11.	MARJAN ERMAN	STANE ERŽEN
TOREK — 27. 11.	FRANC BERNIK	JANKO CERKOVNIK
SREDA — 28. 11.	MIHA ŠLIBAR	BORUT CEGNAR
ČETRTEK — 29. 11.	ALOJZ LEBAR	FRANCI ZUPANČIČ
PETEK — 30. 11.	MARJAN TRONTELJ	BRANKO KLINAR
SOBOTA — 1. 12.	IVAN SLAMNIK	ZDENKO CUND
NEDELJA — 2. 12.	VANDA ENIKO	BERTI KRAPEŽ

Služba obratne ambulante

Od 19. do 24. novembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: III. obratna ambulanta dr.med. Bernarda Benedik Tili in IV. obratna ambulanta dr.med. Ivica Vreš.

Dispanzer za borce od 6.30 do 7.30.
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta dr.med. Alenka Kralj Odar.

V soboto, 24. novembra, samo dopoldne: II. obratna ambulanta dr.med. Alenka Kralj Odar.

Zobne ambulante:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta v.dent. Viktor Stražišar in II. zobna ambulanta dr.stomat. Alojz Smolej.

POPOLDNE: III. zobna ambulanta dr.stomat. Ljudmila Gasar Krivec.

V soboto, 24. novembra, samo dopoldan: III. zobna ambulanta dr.stomat. Ljudmila Gasar Krivec.

Od 26. novembra do 1. decembra bodo delale naslednje obratne ambulante:

DOPOLDNE: II. obratna ambulanta dr.med. Alenka Kralj Odar in III. obratna ambulanta dr.med. Bernarda Benedik Tili.

POPOLDNE: IV. obratna ambulanta dr.med. Ivica Vreš.

Dispanzer za borce od 13. do 14. ure.

V soboto, 1. decembra, samo dopoldne: IV. obratna ambulanta dr.med. Ivica Vreš.

Zobne ambulante:

V kartoteki obratnih ambulant sprejemajo zdravstvene izkaznice v dopoldanskem času od 6. do 10.30 in v popoldanskem času od 12. do 17.30.

Ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 19. ure.

Zobne ambulante:

DOPOLDNE: I. zobna ambulanta v.dent. Viktor Stražišar. III. zobna ambulanta zaradi letnega dopusta ne dela.

POPOLDNE: II. zobna ambulanta dr.stomat. Alojz Smolej.

V soboto, 1. decembra, samo dopoldne: II. zobna ambulanta dr.stomat. Alojz Smolej.

Dežurni v Vatrostalni

Dežurni Vatrostalne je od petka, 16. novembra od 14. ure, do ponedeljka, 19. novembra, do 6. ure zjutraj, in od petka, 23. novembra od 14. ure, do ponedeljka, 26. novembra, do 6. ure zjutraj dosegljiv po telefonu 32-79.

Dežurni Vatrostalne je od srede, 28. novembra od 14. ure, do ponedeljka, 3. decembra, do 6. ure zjutraj dosegljiv po telefonu 32-79.

H. Delovanje sindikata Neodvisnost v Železarni Jesenice

54. Podjetje mora omogočiti delovanje sindikata Neodvisnost, ki deluje v skladu s Pravilnikom o delovanju sindikata podjetja Neodvisnost v Železarni Jesenice.

55. Podjetje mora nakazati vsak mesec na žiro račun sindikata Neodvisnost vsoto, ki je enaka 1 % bruto plače vseh delavcev v Železarni Jesenice, za pomoč delavcem in delovanje sindikata Neodvisnost.

56. Sindikat Neodvisnost ima dostop do vseh podatkov, ki jih zahteva za svoje delovanje za zaščito zaposlenih.

57. Predstavnik sindikata Neodvisnost mora biti član upravnega odbora in skupščine podjetja Železarne Jesenice.

58. Sindikatu Neodvisnost se morajo vročiti vabila obenem z gradivom za seje vseh organov podjetja in omogočiti sodelovanje sindikalnih predstavnikov Neodvisnosti na teh sejah.

59. Brez sodelovanja sindikata Neodvisnost ni mogoče obravnavati njegovih predlogov in pobud. Neodvisnost sodeluje na sejah organov pri reševanju sporov, ki se tičejo članov sindikata Neodvisnost.

60. Sindikat Neodvisnost se lahko odloči za enega ali več profesionalnih zaupnikov, ki jim pripada plača po tej pogodbi. Sindikalni zaupniki postanejo tisti predstavniki, ki jih občni zbor sindikata podjetja Neodvisnost imenuje kot sindikalne zaupnike. Imena zaupnikov mora sindikat Neodvisnost obenem s pisnim sklepom o imenovanju predložiti vodstvu podjetja in organu upravljalna.

61. Podjetje mora zagotoviti za delo sindikata Neodvisnost naslednje pogoje:

- sindikalnemu zaupniku najmanj dve plačani uri letno za vsakega delavca v podjetju, toda ne manj kot 180 ur letno

- sindikalnemu aktivistu najmanj eno plačano uro letno za vsakega delavca v podjetju, toda ne manj kot 90 ur letno

- podjetje zagotavlja Neodvisnosti strokovno pomoč, usluge ter prostorske in materialne pogoje delovanja.

62. Sindikalni aktivisti Neodvisnosti so izvoljeni v sindikalnih podružnicah v obratih in zaradi svojega dela ne smejo biti postavljeni v manj ugoden položaj.

63. Število aktivistov sindikata Neodvisnost je lahko najmanj eden na 20 zaposlenih, toda v celern podjetju ne več kot 24.

I. Varstvo pravic

65. Za pritožbe zaradi kršenja določil iz te pogodbe so pristojna redna sodišča, če se delodajalec in sindikat podjetja Železarne Jesenice Neodvisnost prej ne sporazumeta.

Oktober 1990
Podjetje Železarne Jesenice Neodvisnost Sindikat Železarne

G. Plače, dodatki in nadomestila

36. Kot osnovo za plačo se jemlje izobrazba.

- 1.- nedokončana osnovna šola
- 2.- dokončana osnovna šola
- 3.- dokončana 2-letna šola
- 4.- dokončana 3-letna šola
- 5.- dokončana 4-letna šola
- 6.- dokončana višja šola
- 7.- dokončana visoka šola
- 8.- podpilomski študij

37. Najnižja plača ne more biti nižja kot so stroški posameznika, določeni statistično za panogo kovinska in elektro industrija Slovenije, ali 700 DEM ali 5000 din neto brez dodatkov.

38. Najnižjo plačo prejema delavec, ki ima nedokončano osnovno šolo, do enega leta delovne dobe.

39. V težkih delovnih pogojih lahko delavec odkloni delo. O tem mora biti seznanjen sindikat Neodvisnost. Pri delih, kjer so delavci izpostavljeni negativnim vplivom okolja, pa so plačani naslednji dodatki na osnovno plačo:

- visoka vročina	100 %
- mraz pod -10 st.C	100 %
- višina nad 10 m	50 %
- prah, vlaga, ropot	50 %
- bleščanje, tema	30 %

40. Delavcem pripadajo dodatki v % od osnovne plače za polni delovni čas za:

- popoldansko delo	20 %
- nočno delo	70 %
- delo preko 8 ur dnevno	100 %
- delo na nedeljo in proste dni	100 %
- delo v praznikih	150 %

Dodatki se seštevajo.

41. Delavcu pripada dodatek za delovno dobo v višini 1 % od osnovne plače za vsako leto delovne dobe.

42. Za čas čakanja na delo pripada delavcu nadomestilo osnovne plače in dodatek na delovno dobo.

43. Opredelitev posameznih skupin za osnovne plače:

1.- nepopolna osemletka in delovna doba	1+90 %
2.- osemletka in delovna doba	2+90 %
3.- dvoletna šola in delovna doba	3+90 %
4.- triletna šola in delovna doba	4+90 %
5.- štiriletna šola in delovna doba	5+90 %
6.- višja šola in delovna doba	6+90 %
7.- visoka šola in delovna doba	7+90 %
8.- podiplomski študij in delovna doba	8+90 %

Razpon med najnižjo in najvišjo plačo je 1:8,9. Na višjo izo-

Delovno-pravna zakonodaja

V prejšnji številki se je članek o novostih na področju delovnih razmerij končal z določili o začasnem razporejanju delavcev. Preden si ogledamo, kako je za razporejanje delavcev, za katere se ugotovi, da nimajo potrebnega znanja in zmožnosti, bi rada opozorila še na naslednje pomembne novosti:

Nova zakonodaja ne pozna več pojma »določena dela oziroma (in) naloge«, ampak le **delovno mesto**, ki je temeljna organizacijska enota in organizacijski pojem, ki je nastal z delitvijo dela v organizaciji. Organizacija mora imeti splošni akt o sistematizaciji delovnih mest. To pomeni, da mora za vsako delovno mesto določiti vrsto in stopnjo strokovne izobrazbe, znanje in zmožnosti ter druge posebne pogoje.

V novi zakonodaji tudi ne najdemo več pojma »z delom pridobljene delovne zmožnosti«. Kot posebna pogoja za sklenitev delovnega razmerja pozna le vrsto in stopnjo strokovne izobrazbe za določeno vrsto poklica ter znanje in zmožnosti.

Z vrsto in stopnjo strokovne izobrazbe za določeno vrsto poklica je mišljena šolska izobrazba, ki jo je mogoče dokazati z dokumentom (javno listino) o uspešno končanem izobraževanju.

Znanja si delavec pridobi na temelju vzgojnoizobraževalnih in posebnih programov (seminarji, tečaji, predavanja itd.). Za zmožnosti se štejejo psiho-fizične, delovne in druge sposobnosti oziroma lastnosti, ki so potrebne za opravljanje konkretnega dela (npr. organizacijske sposobnosti, vodstvene sposobnosti, sposobnost komuniciranja itd.).

In sedaj k prerazporeditvi delavca, za katerega se ugotovi, da nima potrebnega znanja in zmožnosti za določeno delovno mesto ali ne dosega pričakovanih rezultatov dela. Sklep o prerazporeditvi takega delavca sprejme poslovodni organ (delodajalec) na podlagi dokumentiranega in strokovno utemeljenega predloga. Delavčovo ne-sposobnost je namreč potrebno ugotoviti po postopku, predpisanim s splošnim aktom ali kolektivno pogodbo.

Splošna kolektivna pogodba tako določa, da je potrebno delavčovo delo z njegovo vednostjo spremljati najmanj 30 dni, ko dela. Delavec ima pravico do vpogleda v vso dokumentacijo. Poslovodni organ mora delavcu v razgovoru pojasniti svojo odločitev, delavec pa ima pravico dati pripombe. Odločitvi poslovodnega organa delavec sme ugo-

varjati. Dokončen sklep je sprejet šele na podlagi ugotovitve posebne komisije, ki jo sestavljajo člani z najmanj takšno stopnjo izobrazbe za določeno vrsto poklica, kot jo ima delavec.

Če tako prerazporeditev na drugo delovno mesto, ki ustreza njegovemu znanju in zmožnostim, delavec odkloni, mu delovno razmerje preneha. Če v organizaciji ni delovnega mesta, ki bi ustrezalo delavčevemu znanju in zmožnostim, delavcu delovno razmerje preneha. O prenehanju odloči pristojni organ v organizaciji na predlog poslovodnega organa (delodajalca).

Kot zanimivost naj omenim, da je mogoče delavca začasnoro razporediti tudi na delo s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, vendar le z njegovim soglasjem in največ za eno leto.

Delo na domu

Če narava dela to dopušča, lahko organizacija (delodajalec) organizira delo na domu. Pogoji in način opravljanja dela na domu ter uveljavljanja pravic in obveznosti delavca na domu se morajo določiti s kolektivno pogodbo ali splošnim aktom.

Pravice delavcev, katerih delo postane v organizaciji (pri delodajalcu) nepotrebno

Zakon enotno obravnava vse delavce, ne glede na to, zaradi katerih razlogov je postalo njihovo delo v organizaciji nepotrebno (ekonomski, tehnološki, organizacijski razlogi, ukrep družbenopolitične skupnosti ipd.). Zato se uporablja tudi splošen pojem »presežek delavcev«. Zakonsko je določeno ukrepanje tako v primeru začasnega kot trajnega pomanjkanja dela.

Začasno pomanjkanje dela pomeni, da bo po prehodnih fazah prestrukturiranja, reorganiziranja, moderniziranja ali ekonomskih omejitev, ko so določene pravice delavcev omejene ali spremenjene, delavcem spet mogoče zagotoviti ustrezno polno zaposlitev.

Kljub začasnosti razlogov za pomanjkanje dela je delavcem potrebno zagotoviti katero od naslednjih pravic:

- možnost za prekvalifikacijo ali dokvalifikacijo za drugo delo v organizaciji,

- začasno prerazporeditev v drugo organizacijo (k delodajalcu),

- zaradi odreditve čakanja na delo ustrezno nadomestilo osebnega dohodka, kot ga določa kolektivna pogodba ali splošni akt, vendar najmanj v višini zajamčenega osebnega dohodka,

- zaradi skrajšanega delovnega časa ustrezno nadomestilo osebnega dohodka.

V vseh teh primerih se mora sklep ustreznega organa izvršiti kljub ugovoru delavca. To pomeni, da četudi se delavec pritoži, mora čakati na delo doma ali delati v drugačni razporeditvi delovnega časa.

Ponudbe, da se prekvalificira, dokvalificira ali začasno prerazporedi v drugo organizacijo (k delodajalcu), ne sme odkloniti, saj mu zaradi tega delovno razmerje preneha.

Ker gre za začasne rešitve, ni potrebnih nobenih (objektivnih) kriterijev za odločitve, kdo bo čakal na delo doma, kdo se bo prekvalificiral ali kdo bo prerazporejen v drugo organizacijo. Prerazporeditev v drugo organizacijo lahko traja največ šest mesecev ali tudi več časa, če še ni dokončano delo, zaradi katerega je prišlo do prerazporeditve.

Zato še enkrat: na čakanje na delo doma so lahko odrejeni vsi delavci, tudi invalidi, nosečnice, delavci pred upokojitvijo, samohranilci, delegati samoupravnih organov itd. Zakon ne določa nobenih kriterijev za določitev delavcev, ki čakajo na delo doma, niti ne določa rokov, kako dolgo sme delavec čakati na delo. Priporoča se šest mesecev.

Trajno pomanjkanje dela zahteva bolj objektivne in utemeljene odločitve glede presežka delavcev. Kot je opredeljeno v kolektivni pogodbi, je poslovodni organ tisti, ki na podlagi predloga strokovne službe ugotovi obstoj presežka delavcev in določi število in kategorije presežnih delavcev. Verjetno bo edina ustrezna podlaga (zakonsko ni predpisana) za tako odločitev primerjava potrebnega števila in izobrazbene strukture delavcev, ki jih zahteva načrtovani spremenjeni delovni ali proizvodni proces, s strukturo že zaposlenih delavcev ter predvidene ali že realizirane razporeditve delavcev, ki ustrezajo novim zahtevam, oziroma predviden ali že izveden program prekvalifikacij ali dokvalifikacij delavcev.

ko med dvema nasprotnima predstavnikoma. Brez kapitala preživetje neke družbe ni mogoče, prav tako kot ne brez delavcev. Zmaga enega nad drugim nas vodi v propad, kjer se danes tudi nahajamo, ker kapitala nismo priznali. Sedaj se bojimo druge skrajne situacije, da delodajalci ne bodo priznali dela kot proizvodnega faktorja.

Na koncu pa še nekaj podrobnosti. Če ste že preverjali odtegotvanje članarine, bi vam svetoval kot Izvršnemu odboru sindikata železarne, ki se ne upate podpisati kot Svobodni sindikat, da preverite, kako se članarina vaših članov troši. Preverite, kdaj ste imeli SSS v železarni občni zbor, na katerem bi vas člani Svobodnih sindikatov izvolili kot svoje predstavnike in zaupnike. Pa se ja niste kar sami postavili na čelo sindikata podjetja, ki ima na pristopnih izjavah in člankih izkaznicah znak SSS, se podpisujete kot sindikat podjetja, po žigu sodeč pa ste še vedno člani Zveze sindikatov Slovenije in Jugoslavije. Ali ste tič ali miš ali žaba ali kaj? Opredelite se že enkrat, seznanite svoje članke, kam so se včlanili, ko so podpisovali pristopne izjave in ste jim obljubljali nebesa na zemlji.

Ali ste se že vprašali, vi kot Izvršni odbor ne vem katerega sindikata, koliko plače in dnevnice dobivajo vaši profesionalni voditelji? Ali pa preverite, zakaj so vam nabili na vrata zaupniških prostorov tablice, da ste sindikalni zaupniki, ki opravljate svoje delo prostovoljno, nekateri pa so za enako delo plačani? Zakaj ne preverite, kako se izvajajo vaše odločitve? Odrekli ste se občinski in medobčinski sindikatom, še zmeraj plačujete njihove funkcije? Vprašajte se, koliko stanje ponašajo sindikati iz ZSSS, katere član ste, ali po vašem podpisu sodeč niste.

V času, ko delavci nujno rabijo strokovnjake, da bi jih branili in jim svetovali, jih vaš sindikat odpušča na način, ki sindikata ni vreden. Ali pa preverite, kako bodo vaši voditelji ščitili vas in vaše interese, če ne znajo braniti niti svojih zaposlenih.

Preverite tudi Izvršni odbor sindikata podjetja ali SSS ali ZSS ali ZSJ, kdo objavlja članke s podpisom Sindikat železarne, v resnici pa so delo strokovnjaka iz drugega sindikata. Preverite, kdo se na vaš račun kiti s tujim perjem, vaši člani pa mislijo, da so to usmeritve SSS, kamor so se vpisali. Ali se tako pridobivajo člani? Po podpisu pod člankom sodeč so to vaše metode.

Za Neodvisnost Sindikat železarne Bogomir Ličof

Organizacija (delodajalec) je dolžna najmanj en mesec pred nastopom prenehanja potreb po delu delavcev o tem obvestiti sindikat, zavod za zaposlovanje in družbenopolitično skupnost. Sindikat mora biti seznanjen z razlogi za prenehanje ter s številom in kategorijami delavcev, ki bodo verjetno zajeti. Sindikat mora sodelovati tudi pri pravi programu reševanja presežnih delavcev.

Presežke delavcev mora organizacija ugotoviti po zakonsko določenih kriterijih. Ti kriteriji so: strokovna izobrazba oziroma usposobljenost za delo in potrebna znanja in zmožnosti; delovna izkušnje; delovna uspešnost; delovna doba; zdravstveno stanje; socialno stanje. Kriterijev zakon ni razvrstil po pomembnosti; to je potrebno urediti s kolektivno pogodbo oziroma splošnim aktom.

V kolektivni pogodbi je na prvem mestu med kriteriji za ohranitev zaposlitve delovna uspešnost, v železarni pa smo se odločili za usposobljenost za opravljanje dela oziroma uspešnost izobrazbe. V današnjem železarnem sindikatu železarne podrobno predstavlja te kriterije in pravice delavcev, katerih delo postane v organizaciji (pri delodajalcu) trajno nepotrebno, kot jih ureje kolektivna pogodba.

Ko je v organizaciji organ upravljanja na predlog poslovodnega organa in v skladu s sprejetimi merili in kriteriji določil konkretne presežne delavce, je potrebno sprejeti tudi program reševanja presežnih delavcev. Vsakemu presežnemu delavcu je potrebno zagotoviti eno izmed naslednjih pravic, sicer mu delovno razmerje ne more prenehati:

- sklenitev delovnega razmerja za nedoločen čas v drugi organizaciji (pri delodajalcu) za delo na delovnem mestu, ki ustreza delavčevemu znanju in zmožnostim;

- pravico do prekvalifikacije ali dokvalifikacije za delo na drugem delovnem mestu v isti ali drugi organizaciji (delodajalcu). V času preusposabljanja delavec prejema nadomestilo osebnega dohodka v skladu s kolektivno pogodbo oziroma splošnim aktom, vendar najmanj v višini zajamčenega osebnega dohodka;

- dokup zavarovalne dobe (največ pet let) zaradi pravice do upokojitve; predpogoj je 35 let delovne dobe ali 60 let starosti pri delavcu in 30 let delovne dobe ali 55 let starosti pri delavki, oziroma da je invalid II. in III. kategorije, ki se zaradi starosti ali invalidnosti ne more prekvalificirati. Dokup za starostno upokojitev se lahko izvede brez soglasja delavca;

- dokup zavarovalne dobe (največ pet let) zaradi pravice do predčasne upokojitve; predpogoj je, da delavec soglaša in da ima moški 20 let pokojninske dobe in 55 let, ženska pa 25 let pokojninske dobe in 50 let;

- pravica do odpravnine najmanj v višini 24-kratnega zneska povprečnega osebnega dohodka delavca, ustvarjenega v tromesečju, ko delavec uveljavlja pravico do odpravnine; predpogoj je, da se delavec s pristojnim organom or-

ganizacije (delodajalcem) pisno sporazume, da mu delovno razmerje preneha;

- pravica do sklenitve delovnega razmerja s krajšim delovnim časom v drugi organizaciji (pri delodajalcu) z ustreznim nadomestilom osebnega dohodka oziroma delno pokojnino;

- pravica do sklenitve delovnega razmerja za določen čas v drugi organizaciji (pri delodajalcu);

- delavec, ki mu ni zagotovljena nobena izmed naštetih pravic, ima pravico do denarnega nadomestila (najmanj v višini zajamčenega osebnega dohodka), dokler se mu ne zagotovi ena izmed pravic oziroma najdlje dve leti. Takega delavca mora organizacija prijaviti zavodu za zaposlovanje v 15 dneh po sprejetju sklepa, da njegovo delo ni več potrebno.

Ko delavec uveljavi eno izmed teh pravic, mu delovno razmerje v organizaciji preneha z dnem zagotovitve te pravice oziroma po preteku dveletnega roka.

Sklenitev delovnega razmerja (trajno ali začasno) v drugi organizaciji (pri delodajalcu) mora trajati najmanj dve leti (razen če ni prekinjeno zaradi krive delavca), drugače ima delavec pravico v svoji prvotni organizaciji ponovno uveljaviti eno izmed pravic za reševanje presežnih delavcev.

Kdor izpolnjuje pogoje za starostno upokojitev, ne more uveljaviti nobene od pravic za reševanje presežkov.

Če delavec odkloni ponudbo ene od pravic za reševanje presežkov (razen tistih, za katere je navedeno, da je potrebno soglasje delavca), ne glede na to, ali mu jo zagotovi organizacija ali zavod za zaposlovanje, mu delovno razmerje preneha v 30 dneh po dokončnosti sklepa o prenehanju delovnega razmerja.

Delavcu-invalidu delovno razmerje ne more prenehati, dokler ne uveljavi pravice do pokojnine ali dokler ne soglaša s predlagano rešitvijo.

Med presežke delavcev se ne sme uvrstiti sindikalnih zaupnikov, delegatov delavskega sveta, delavcev, odsotnih zaradi bolezni, delavk v času nosečnosti, porodniškega dopusta in dopusta za varstvo in nego otroka.

Kolektivna pogodba določa, da je med presežke mogoče le z njihovim soglasjem uvrstiti naslednje kategorije delavcev:

- invalide in invalide osebe,
- delavca z manj kot enim letom delovne dobe,
- oba zakonca v isti organizaciji,
- delavca(ko) samohranilca z otrokom do dveh let starosti,
- delavca, ki mu do upokojitve manjka do pet let zavarovalne dobe.

Sredstva za zagotavljanje pravic presežnih delavcev se delno zagotavljajo tudi iz sredstev za zaposlovanje v skladu s predpisi o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti.

V železarni bo v kratkem prišlo do določanja konkretnih presežnih delavcev po kriterijih, ki jih je sprejel naš delavski svet na deveti seji 31. avgusta 1990.

Cvetka Martinčič, vodja CSI

Površnost Izvršnega odbora Svobodnega sindikata Železarne

S podpisom Izvršni odbor sindikata železarne, za katerega se ima Svobodni sindikat, nam je nekdo v prejšnji številki železarnja pod parolo neresnično obveščanje natrosil toliko šlampastih izjav, da bo kar težko vse popisati. Najprej pod geslom »citiram« ne zna niti prepisati tistega, kar naj bi citiral. Nadalje dolži neresnično obveščanje Neodvisnost, ne da bi se prej prepričal, kaj je res in kaj ni.

Ni naša navada, da bi opozarjali na resnico obveščanja, ker tistega, ki je preveč zagledan vase, ni mogoče prepričati niti z argumenti. Resnico moramo napisati zaradi članov Neodvisnosti in simpatizerjev, možnih članov, da ne bodo mislili, da lažemo. Takole je: Članarino za sindikat Neodvisnost odtegujemo na dva načina. Prvi način je, da članom odtrgajo članarino pri plači. Drugi način je, da člani sami plačajo 0,5 % od plače, kot članarino na žiro račun Neodvisnosti.

Prav pri teh članih pa se dogaja, da jih kljub izstopni izjavi, ki jo pošljejo na SSS v železarni, ne izpišejo. Tako, misleč da niso več člani SSS, plačajo članarino po položnicah, ob prejemu plače pa vidijo, da so jim odtrgali še članarino za SSS. Ni edino plačilo članarine preko obračunskega oddelka, zato bi morali preveriti še kje drugje. Člani sindikata Neodvisnost pričakujemo opravičilo za vašo šlamparijo v naslednji številki železarnja, saj to spada med dobre odnose, ki si jih po vaših besedah sodeč z Neodvisnostjo želite imeti.

Naslednja netočnost, ki ste jo člani Izvršnega odbora podpisali je, da delujete v skladu s svojimi akti. Nekaterih aktov, kot je Pravilnik sindikata podjetja, sploh nimate, zato delujete nelegalno, čeprav se podpisujete kot sindikat železarne. Ne upoštevate niti svojega Statuta, saj sami pravite, da imate za izstop dogovorjen postopek, Statut pa določa, da postopka pri izstopu ni; izstop velja, kadar član podpiše izstopno izjavo.

Zelo lepa cvetka se vam je zapisala, da Neodvisnost ponuja izstopne izjave vašim članom z namenom, da jih pridobimo v svoje vrste. Povedati moramo, da z izstopnimi izjavami še nikogar nismo pridobili; delavci se vpisujejo v Neodvisnost s pristopnimi izjavami, ne z izstopnimi.

Če menite, da se je sindikat Neodvisnost lotil vaših članov, bi se morali prepričati, da je ravno obratno. Vaši člani so se obrnili k Neodvisnosti za pomoč, ker jo pri vas niso dobili, ko so jo potrebovali; pri nas pa jim pomagamo z vsemi možnostmi, ki jih imamo. Zato bo Neodvisnost pridobila ne samo tiste člane, ki še niso v nobenem sindikatu, ampak bo podpirala sindikalno svobodo in omogočala delavcem članstvo v tistem sindikatu, ki ga bodo sami izbrali. Tudi v tretjega ali v vse naslednje.

Vaša trditve, da se s ponujanjem izstopnih izjav že ustreže nezadovoljnemu delavcu, kaže na domet podpisane Izvršnega odbora. Če berete članke

o delovanju Neodvisnosti, in po reakcijah sodeč jih, potem ste se gotovo že naučili, kako se pomaga nezadovoljnim delavcem. Neodvisnost jim je že pomagala, zato lahko rečemo, da smo v tem pogledu boljši od SSS. S tem se bomo tudi hvalili, saj smo se zato organizirali v Neodvisnost, da pomagamo drug drugemu v težavah.

Izvršni odbor železarne iz SSS v tem članku tudi prizna, da so vpeti v probleme, ki danes tarejo delavce in da ne morejo prevzeti odgovornosti. Neodvisnosti zato svetujejo, da bo ona morala prevzeti odgovornost za pričakovanja svojih članov. Neodvisnost se odgovornosti ne boji, še več, zavestno jo prevzema. Mi nismo vpeti v probleme, ker jih sproti rešujemo. Člani Neodvisnosti vemo, kakšna pričakovanja lahko imamo, saj ne obljubljamo nemogočih stvari, kot to dela SSS na izkaznicah in pristopnih izjavah. Vse, kar Neodvisnost lahko nudi, to članom tudi obljubimo in to tudi dobijo, seveda če sami to želijo. Delavci naj zato pristopajo k sindikatu, ki si ga sami izberejo. Sedaj ima vsak dve možnosti; v dobi enotnega sindikata ni imel nobene, saj člani niso smeli niti izstopiti, ker so se bali posledic.

Delavci se ne vpisujejo v sindikate, ker bi jim zaupali. Organizirajo se zato, da si bodo pomagali takrat, ko bodo pomoč potrebovali, zato tudi zbirajo članarino. Če se v SSS borite za zaupanje delavcev, je vaš boj zamen, vaše sesutje pa bliže kot se zdi, kajti vaš cilj je nedosegljiv.

Da vas je povzvil čas, je razbrati iz zadnjega odstavka, ko bi radi spet stili vrste ter pokazali enotnost in odločnost. Skupno nastopanje da, toda iz enakih izhodišč, ne pa z vzvišenega stališča enega sindikata, ki mu je cilj enotnost in se ne zna spustiti na realno osnovo. Mogoče bo pa delodajalec moral potrošiti več moči, da bo premagal dva ali tri sindikate, namesto enega, če razmišljamo po vaši logiki.

Cilj sindikata Neodvisnost ni kogarkoli premagati, ampak zmanjšati razli-

Seja odbora za gospodarjenje in finance

Na 12. redni seji, ki je bila 6. novembra, je odbor za gospodarjenje in finance pri delavskem svetu pregledal izvajanje sklepov, rezultate proizvodnje in prodaje v oktobru ter potrdil predlog za november, se seznanil s poslovanjem železarne v devetih mesecih letošnjega leta in s finančnim položajem železarne, s poročilom o reklamacijah in potrdil program naložb v novembru.

Ob pregledovanju tekočega in devetmesečnega poslovanja železarne je odbor na predlog članov sprejel nekaj konkretnih pobud in pripomb. Ker je za nakupe v Industrijski prodajalni precej zanimanja in predstavlja tako poslovanje eno redkih možnosti za priliv gotovine, je odbor predlagal Komerciali, naj preveri možnost odprtja Industrijske prodajalne tudi v drugih krajih Slovenije.

Čim prej naj bi pričeli z rušenjem martinovk in drugih starih objektov. Tako bi pridobili nekaj starega železa, ki ga primanjkuje, pa tudi nekaj delavcem, ki so na prisilnem dopustu, bi zagotovili delo.

Dosedanje planske cene in stroškovno obremenitev posameznih izdelkov bi morali po mnenju odbora zamenjati čim prej, ne šele z novim letom.

Sprejet je bil tudi predlog, da se ponovno oceni upravičenost vključitve železarne Jesenice v Poslovni sistem Slovenske železarne, kakšni so stroški nadgradnje v, ki se je v teh letih v Ljubljani precej razširila, in ali so upravičeni. Vključitev v Poslovni sistem SŽ naj bi nam namreč prinesla cenejšo nabavo surovin, energije, večje tržišče in podobno.

Člani so opozorili, da so bile inventure R-5 in R-6 na dan 31. 10. 1990 opravljene malomarno, zato je odbor zahteval, da se v obratih opravi kontrola in proti nevestnim članom inventurnih komisij ukrepa.

Ob pregledu poročila o vrednosti reklamacij domačih in tujih kupcev in o internih reklamacijah v septembru je odbor z veseljem ugotovil, da se število reklamacij glede na prodano vrednost zmanjšuje. Ta trend naj se še nadaljuje.

Program naložb je zadnje čase bolj »spisek želja«, saj na primer za naložbe v oktobru ni bil izplačan niti dinar. Od-

bor je kljub temu potrdil program naložb v novembru, katerega bo seveda možno uresničiti le, če bo denar.

CSI-MZ

Na 9. seji odbora za zadeve delavcev in družbeni standard 30. oktobra je bilo postavljenih več vprašanj. Nanje so odgovorile ustrezne strokovne službe v železarni.

Vprašanje: Zakaj že dva meseca ni izplačila povračila stroškov za prevoze na delo?

Odgovor FRŠ: Kot je znano, je imela železarna Jesenice v preteklih dveh mesecih neprekinjeno blokiran žiro račun. Omenjeni stroški se lahko izplačujejo le preko žiro računa.

Vprašanje: Ali je možno železarnja prejemati na dom med čakanjem na delo?

Odgovor Uredništva železarne: V železarni časopis železar delimo po razdelilniku, ki ga oblikujemo glede na število zaposlenih v oddelkih in obratih. Te podatke usklajujemo s tajnicami in personalkami, ki nam sporočajo le povprečno število zaposlenih. Pri tem nimamo nobenih podatkov o kakršnikoli odsotnosti (niti redni, bolniški ali kakšni drugi), zato je v obratih dovolj izvodov železarnja tudi za delavce, ki čakajo na delo doma. Seveda, če so dovolj zainteresirani, da si ga prisrkbijo.

Železarnja pošiljamo na dom samo upokojevcem. Ker je poštnina precejšen strošek, zaenkrat še ni možnosti, da bi ga na dom prejeli tudi drugi.

Ostala vprašanja in odgovori bodo objavljeni prihodnjic.

CSI

Poslovanje Slovenskih železarn v septembru

(Nadaljevanje s 1. strani)

uspešna realizacija. V kumulativni glede na lanske obdobje (preračunano na vrednost v DEM) pa je zaostanek 38 % ali 317,7 mio DEM. Med posameznimi podjetji so v najslabšem položaju Tovil (64 % načrta), Veriga (68 %) in Štore (69 %). Ob tej sliki letošnje vrednostne realizacije je potrebno omeniti še zelo slabo finančno osnovo z velikimi izgubami posameznih podjetij, predvsem obeh železarn.

Izvoz

V septembru smo izvozili 15.701 tona različnih izdelkov v vrednosti 9.480 mio USD (603,7 USD na tona izdelkov). Kumulativno znaša izvoz 129.090 ton in 75,3 mio USD. Glede na lanske obdobje smo povečali izvoz za 33.529 ton izdelkov ali 35 %, vendar smo vrednostno dosegli le 9 % več, kar kaže, da smo v lanskem obdobju z manjšo količino izdelkov dosegli vrednostno višjo raven izvoza (726 USD/t v lanskem obdobju in 583 USD/t v letošnjem obdobju). Glede na linearni načrt je vrednost izvoza v kumulativni višja na Jesenicah, v Plamenu in precej v Žižni, kar so realizirali s posebno dodatno prodajo. Štore zaostajajo za 16 %, še težje pa je v Tovilu in Verigi.

Uvoz

Tudi slika na področju uvoza ostaja enaka kot v zadnjih mesecih - vrednost

Informativna ura ob ponedeljkih še vedno

Informativna ura ob ponedeljkih še vedno Vsak ponedeljek od 14. do 15. ure so vodstveni delavci Železarn še vedno pripravljali v sejni sobi glavne pisarne odgovoriti vsakemu delavcu na vsako konkretno vprašanje o Železarni. Ta oblika informiranja še ni zamrla, čeprav je interes majhen. Toliko v (ponovno) informacijo vsem tistim, ki negodujejo, da v Železarni ni mogoče dobiti odgovora.

Cepjenje proti gripi

Delavce Železarn Jesenice obveščamo, da bomo tudi letos organizirali preventivno cepjenje proti gripi.

Preventivno cepjenje bo v obratnih ambulantah Železarn Jesenice po naslednjem razporedu:

I. cepjenje 19., 20. in 21. novembra
II. cepjenje 17., 18. in 19. decembra
dopolnan od 6.30 do 10. ure,
popoldan od 13.30 do 16. ure.

Vsi, ki se bodo za cepjenje odločili, naj se ob prihodu v Obratno ambulanto ŽJ prijavijo v kartoteki z zdravstveno izkaznico ali izkaznico za vstop v ŽJ.

Kadrovski sektor

uvoza se zmanjšuje. Struktura uvoza ostaja ista - večji del je vezan na konvertibilno področje za repromaterial in surovine, le manjši del obsega rezervne dele in investicijsko opremo.

V septembru smo za uvoz porabili približno 6,5 mio USD in v letošnjem obdobju 59,5 mio USD.

Zaposleni

V septembru je bilo v Železarni Jesenice zaposlenih 5.277 delavcev, v Železarni Štore 3.206, skupno v predelovalnih podjetjih 2.357 delavcev in v Slovenskih železarnah 10.984 delavcev. Predvsem obe železarni postopno zmanjšujeta število zaposlenih.

Produktivnost

Koeficienti kažejo našo produktivnost v septembru v naslednjih številkah - 3,42 tone proizvedenih končnih izdelkov na zaposlenega in 5.470 DEM zunanje vrednostne realizacije na zaposlenega. Oba koeficienta sta višja kot v prejšnjem mesecu, vendar manjša od načrtovanega.

Osebnih dohodki

Poprečni izplačani OD na delavca v Slovenskih železarnah je znašal 4.714,80 din. Nekatera podjetja so za nekaj odstotkov povišala OD glede na mesec avgust. Predvsem so OD povišali v Žižni, kjer je tako poprečni OD/182 ur malenkostno presegel oceno poprečnega OD/182 ur v gospodarstvu. V septembru je razvidno spet večje zaostajanje med našim doseženim poprečnim OD/182 ur in oceno OD v gospodarstvu (ki je običajno malo nižja od dejanske vrednosti; dejanska vrednost pa še ni znana). Ta zaostanek predstavlja skoraj 20 %!

Čeprav glede na naše zelo slabo finančno stanje nismo upravičeni do večje rasti OD, pa se ob stalnem zviševanju vseh življenjskih stroškov vedno bolj slabša socialni položaj zaposlenih v Slovenskih železarnah v primerjavi z zaposlenimi v ostalem slovenskem gospodarstvu. In vsaj še za del tega gospodarstva lahko rečemo, da ni v dosti boljšem položaju kot mi.

»The day after« - privatizacija, delničarstvo...(2)

Zaradi dejstva, da zakon o privatizaciji ni prodrli skozi običajno proceduro (vlada bo morala osnutek zaradi pripomb, ki so bile dane na skupni seji treh skupščinskih komisij 6. novembra, popraviti), aktivnosti pri preobrazbi Železarn v d.d. ne bi smele zastati. Sklep, da se družbeno podjetje ŽJ »preoblikuje v Železarno Jesenice d.d.« in njeno premoženje pretvori v delnice, ki se ponudijo v odkup potencialnim delničarjem (državi, bankam, delavcem in drugim), družbena lastnina pa tako spremeni v kapital, s katerim upravljajo novi lastniki, je delavski svet sprejel na seji 31. oktobra. Podprl je tudi predlog nove organiziranosti Železarn, ki pa je v bistvu zgolj ponudba naše vizije organiziranosti novim upraviteljem. Toda o tem več pozneje.

Na omenjeni seji skupščinskih komisij so namreč posamezni poslanci izrekli tudi resne pomisleke proti tako imenovani interni privatizaciji, s katero je zaposlenim dana zakonska možnost, da v približno desetih letih odkupijo vsaj za 15 (prej 20) odstotkov nominalne vrednosti podjetja v obliki delnic, s čimer bi si (na osnovi kapitala) pridobili tudi določene pravice v upravljanju podjetja. Mile Setinec (ZSMS-LS) se namreč boji, da bi s tem vrnil v podjetje samoupravljanje, Vitomir Gros pa je (stališče Liberalne stranke) o tem povsem prepričan (Delo, 7.10.1990).

Strah pred samoupravljanjem - ob vsakdanjem totalitarne pranju možgan z zaničevanjem vse te naše 45-letne preteklosti in obojevanjem t.i. Evrope - ima velike oči. Za nekatere je očitno vse, kar diši po sodelovanju delavcev - pa čeprav kot delničarjev - v upravljanju, neevropsko, necivilizacijsko, boljševešično, barbarsko in zgrešeno (nova komunistična zarota).

Marsikomu v lastni slepoti in ozkošti še na misel ne pride, da bi se vprašal, kako ta Evropa danes razmišlja, kako ima stvari urejene. Navsezadnje se, ob vsem tem našim hrepenenjem po evropskih civilizacijskih normah in standardu, moramo vprašati, v kakšno Evropo pravzaprav želimo vstopiti: Ali v Evropo 19. stoletja, če ne celo v Evropo Marije Terezije, ali v današnjo sodobno Evropo? Pri usodnih odločitvah, kot pravijo Japonci, namreč ne more biti slabšega, kot je pravi odgovor na zgrešeno postavljeno vprašanje.

Evropa, ki se ne ukvarja več niti s plemenskimi spopadi niti z bojem za oblast med deželni knazi, razmišlja o združevanju in o enotni ureditvi temeljnih družbenih vprašanj, pri čemer ne zanemari niti »vprašanja delavske vključenosti v upravljanje podjetja«.

Po navedbah dr. Rada Bohinca (Delniška družba, GV 1989, stran 166/67) v okviru EGS tečejo »že nekaj let prizadevanja za poenoteno ureditev vprašanj delavske vključenosti v upravljanje kapitalističnih podjetij«. »Večina predlogov na področju delavskega upravljanja«, trdi omenjeni avtor, »je vključenosti v predlagani statut evropske družbe (Statut for the European Company)«. In nadaljuje: »Evropska podjetja ustanovljena po tem statutu, naj bi imela poleg generalne skupščine delničarjev tudi dualistično upravo z menagerskim telesom, odgovornim za upravljanje in predstavljanje podjetja, in z nadzornim telesom, odgovornim za imenovanje, nadzor in po potrebi premeščanje članov menagerskega telesa.

Po predlogu statuta naj bi bili osnovni pogoji za participacijo delavcev v evropskem podjetju podani že v evropski kolektivni pogodbi, ki bi jo podpisali podjetja in sindikati, ki sodelujejo

pri ustanovitvi podjetja. V podjetjih naj bi delovali delavski sveti, ki naj bi varovali interese vseh delavcev in uslužbencev, z naslednjimi pravicami: infomiral naj bi o poslih podjetja, razpravljal o poslih podjetja z upravljalškim telesom, upravljalško telo bi se moralo posvetovati s svetom pred sprejetjem pomembnejših odločitev ter dajati svoja soglasja za tiste sklepe, ki resnično neposredno prizadevajo delavske strukture (predpisi s področja socialnih pravic).« (vse podčrtal BL)

Bohinc sicer dodaja, da glede omenjenega statuta še ni doseženo poenotenje stališč, da so vse, sicer različne argumentacije, zakoreninjene v nedotakljivosti lastninskega načela o kapitalu kot temelju upravljanja, pa tudi, da se naprednejši del zahodne teorije zavzema, da upravljanje postane osebna pravica človeka, ki dela - torej sestavni del človekove svobode in človeške integritete.

V bistvu gre pri tem t.i. »statutu evropske družbe« zgolj za vgraditev tradicije, ki jo evropske države v svoji zakonodaji že poznajo. Bistvo le-te po istem avtorju (poglavje »Primerjalno-pravna ureditev«, stran 196-174) lahko strnemo v naslednjem:

V Nemčiji davčna zakonodaja (1970) favorizira delavsko delničarstvo tako, da so predpisane posebne olajšave za pospeševanje delavskega varčevanja. Z zakonom o d.d. (delniška družba) je dana možnost za povečanje delniškega kapitalizma za namene delavskega delničarstva (delavci so na tej podlagi udeleženi v dobičku in sodelujejo v upravljanju).

Avtor deli podjetja na pet različnih tipov. V nadzornih odborih teh tipov podjetij so zaposleni sicer različno zastopani (za prva dva tipa: družinska podjetja do 500 zaposlenih in t.i. tendenčna podjetja, udeležba zaposlenih ni zakonska obveza), kar pa, ne glede na to, zagotavlja določen vpliv na vodnje oziroma politiko podjetja. Rudarstvo in železarstvo spadata glede tega pod poseben zakonski režim. Nadzorni odbor v tej panogi je običajno 11-članski, med njimi pa je 5 predstavnikov delničarjev, 5 predstavnikov zaposlenih in en dodatni član. Za delniške družbe, katerih delniški kapital presega 50 milijonov DEM, je dopusten tudi največ do 21 - članski odbor. ZA V Avstriji je po zakonu iz leta 1974 v podjetjih s pet ali več zaposlenimi (z nekaj izjemami) delavski svet obvezen. Delavski svet ima pravico sodelovati pri odločanju o številnih vprašanjih, predvsem pa pri tistih, ki se nanašajo na zaposlene, in lahko imenuje eno tretjino članov nadzornega odbora.

V Franciji mora podjetje s 50 ali več zaposlenimi po zakonu (Code de travail) ustanoviti delavski svet, ta pa ima pravico delegirati dva ali štiri (večja podjetja) delegate v upravni ali v nad-

zorni svet (zastopani morajo biti tako navadni kot strokovni delavci). Le-ti imajo pravico sodelovati v razpravi, ne pa tudi glasovati. V nacionaliziranih podjetjih pa imajo delegati zaposlenih v vodstvenih organih (zastopani so z eno tretjino) tudi glasovalno pravico.

Za vsa podjetja z več kot 100 zaposlenimi so programi delavskega delničarstva obvezni (zakonodaja 1967 in 1973) in so (profiting sharing programi) osnova za udeležbo delavcev v dobičku in upravljanju. Tudi tu poznajo za te programe, zlasti se v nacionaliziranih podjetjih, davčne olajšave. Pomembna značilnost in obveznost (zakon iz 1977) vseh velikih (z več kot 300 zaposlenimi) podjetij je, da morajo sestaviti takomenovano socialno bilanco, s katero opredelijo socialno stanje v podjetju (število zaposlenih, plače oz. zaslužki ipd.). Obravnava jo delavski svet, ki lahko zahteva dopolnitve in spremembe, pravico pa jo ima dobiti tudi vsak zaposleni.

V Italiji je pravica zaposlenih do sodelovanja v upravljanju podjetij priznana že z ustavo. Zato se v vsaki delniški družbi oziroma podjetju določene velikosti oblikuje delavski svet, v vsaki produkcijski enoti pa se na pobudo delavcev lahko ustanovi sindikalni odbor. Dobiček je možno po zakonu usmerjati v brezplačno podeljevanje delnic zaposlenim. Ob povečanju delniškega kapitala pa se lahko po zakonu - v interesu tega, da se nove delnice ponudijo delavcem - omeji prednostna pravica delničarjev za nakup novih delnic.

Razmišljanja v Železarni, če ostajamo v okviru razprave na delavskem svetu 31. oktobra 1990, se same vsebinsko družbe zaenkrat še ne dotikajo (čeprav bi bilo tudi to lahko ena izmed aktualnih projektnih nalog in predmet ponudbe novim upravljalcem). Naše iniciative se vse bolj vežejo na vsakdanji boj za preživetje, na utrudljiva vsakodnevna pogajanja na različnih koncih in ravneh, tako glede vprašanj samega obstoja od danes do jutri kot tudi možnosti dolgoročneje stabilizacije sedanjih nemogočih razmer.

Tu pa, kot je bilo razvidno iz samih razlag in razprav, naša prizadevanja in pričakovanja, ki so usmerjena navznoter, v doseganje načrtovanih ciljev (s krutimi posledicami za številne člane našega kolektiva) ne zadostujejo. Svoje mora prej ali slej reči tudi slovenska država (nanjo čakajo tudi banke), ki mora preiti od praznih obljub (kot se ji očitno že v primeru Elana) k zagotavljanju podobnih - ne slabših - pogojev, kot jih ima železarstvo v svetu. Sicer pa je tudi na Zahodu, je bilo rečeno na seji, železarstvo izhodi iz krize našlo preko države. Sanirali so ga 5 do 10 let. In tudi tam se je kot glavni rešitelj pri prezeških delavcev kazala država.

Zato se - če se ne bo nič ukrenilo - pravzaprav v tej naši agoniji kar sama od sebe ponuja misel, da mogoče ne bi bilo preveč narobe, če bi se železarji enkrat vseeno malo sprehodili tja do bele Ljubljane, pa morda našega prijatelja, gospoda Rejca, prijateljsko pocukali za uho, gospoda Peterleta pa za njegovo tako lepo urejeno brado, češ, zdaj pa le končno povejta, kaj pravzaprav mislita... Vsaj moje osebno mišljenje je takšno. Božidar Lakota

Pogodba o zaposlitvi spreminja značaj delovnega razmerja

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

— odškodnina se zahteva v pavšalnem znesku, ki je v skladu s kolektivno pogodbo oziroma splošnim aktom določenim v pogodbi o zaposlitvi.

Pavšalna odškodnina je pravno utemeljena po 71. členu zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja, čeprav se določi v splošnem aktu in v pogodbi o zaposlitvi za primer škodnega dogodka, ki bo nastal šele po prenehanju delovnega razmerja.

Konkurenčna klavzula v pogodbi o zaposlitvi izgubi svojo veljavo v primeru, če se pogodbeni stranki strinja z njevo spremembo ali s sprostitvijo omejitve in seveda objektivno in neodvisno od pogodbenih strank po preteku dveh let od prenehanja delovnega razmerja. Ta rok se šteje od dneva, ko je delavcu v organizaciji delovno razmerje prenehalo. V primeru spora se seveda dan prenehanja delovnega razmerja ugotavlja po podatkih iz delovne knjižice.

Višina pavšalne odškodnine, ki jo predvideva kolektivna pogodba oz. splošni akt, je odvisna tudi od značaja delovnega mesta, zato se ne more predvideti enakega zneska za vsa delovna mesta oz. za vse pogodbe o zaposlitvi. Zakon ne omejuje višine pavšalne odškodnine, vendar je pri tem treba upoštevati določbo drugega odst. 71. člena zveznega zakona, ki organizaciji omogoča uveljavljanje dejanske višine škode, če je povzročena škoda znatno večja od pogodbeno določenega pavšalnega zneska odškodnine.

Organizacija uveljavlja odškodninsko odgovornost pred pristojnim sodiščem, ki rešuje delovne spore (za sedaj še sodišče združenega dela), saj odškodninska odgovornost temelji na pogodbi o zaposlitvi, torej na pravicah in obveznostih ter odgovornostih iz delovnega razmerja.

5) Delovni čas o pogodbi o zaposlitvi

V pogodbi o zaposlitvi se določa delovni čas delavca samo tedaj, ko gre za določena specifična delovna mesta, na katerih se delo opravlja:

— s skrajšanim delovnim časom, ker gre za posebno težka, naporna in za zdravje škodljiva dela (38. člen zakona o delovnih razmerjih);

— v deljenem delovnem času, če tak deljen delovni čas ni uveden za vse delavce v organizaciji;

— v dežurni službi, stalni pripravljenosti ali v pogostejšem delu prek polnega delovnega časa, ker se to veže na značaj delovnega mesta;

— v času, krajšem od polnega delovnega časa, če organizacija ne potrebuje delavca s polnim delovnim časom, ali če je tako delo v interesu delavca samega (46. člen navedenega zakona);

— v krajšem delovnem času od polnega, če gre za delavko, ki skrbi za predšolskega otroka in je to v korist otroka (45. člen navedenega zakona).

Ko gre za opredelitev delovnega časa v pogodbi o zaposlitvi, se upošteva značaj delovnega mesta ob nastopu dela, morebitne kasnejše spremembe se morajo upoštevati ob spremembi pogodbe, ne glede na to, ali se delavca razporedi na drugo delovno mesto ali ne.

Posebne določbe o delovnem času veljajo za tiste delavce, ki opravljajo nočno delo in katerim mora organizacija poskrbeti za take delovne pogoje, kot jih zahteva 48. člen zakona o varstvu pri delu (Uradni list SRS, št. 47/86, preč. bes.). Za te delavce se mora po pogodbi o zaposlitvi določiti tudi način prevoza na delo in iz dela ter drugi pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, da se lahko uvede oz. opravlja delo ponoči.

6) Pravice in obveznosti v zvezi z usposabljanjem in izobraževanjem

Organizacija mora zagotoviti usposobitev za varno delo, preden delavec nastopi delo na delovnem mestu (37. člen zveznega zakona). Delovna mesta, na katerih je podana povečana nevarnost poškodb pri delu in poklicnih boleznih, terjajo ne samo enkratno poglobljeno usposabljanje, ampak tudi obdono preverjanje znanja. Delavec se mora zavezati, da bo taka usposabljanja opravil oz. da bo po določenem času opravil tudi preizkus o usposobljenosti za varno delo.

Določena delovna mesta zahtevajo nenehno usposabljanje, zato naj bi se s pogodbo o zaposlitvi delavec zavezal, da bo permanentno opravljal naloge usposabljanja oz. izobraževanja. To velja zlasti tedaj, ko gre za razporeditev delavca na drugo delovno mesto, na katerem se pričakuje, da bo delavec svoje delo opravljal ob dodatni usposobitvi, ali pa celo ob prekvalifikaciji.

Izobraževanje oz. usposabljanje pa ni samo delavčeva obveznost, ampak tudi pravica, saj je treba upoštevati zahteve po konvenciji Mednarodne organizacije dela št. 140 o plačanem dopustu za izobraževanje (Uradni list SFRJ - Mednarodne pogodbe, št. 14/82). Po tej konvenciji imajo delavci pravico do plačanega dopusta za izobraževanje, in sicer ne samo v zvezi s svojim poklicem, ampak tudi s šolanjem na vseh ravneh, na splošnem družbenem in državljanjskem področju vzgoje ter na področju sindikalnega izobraževanja.

V pogodbi o zaposlitvi se lahko organizacija in delavec dogovorita o trajanju potrebnega dopusta za izobraževanje ter o višini nadomestila, do katere-

ga je delavec upravičen. Trajanje tako imenovanega študijskega dopusta se sicer okvirno določa s splošnim aktom ali kolektivno pogodbo, konkretizira pa se v pogodbi o zaposlitvi. Če je potrebno pravico do izobraževanja opredeliti kasneje med trajanjem delovnega razmerja, se za to z aneksom k pogodbi ta pravica opredeli oz. konkretizira.

S pogodbo o zaposlitvi oz. njeno dopolnitvijo se posebej konkretizirajo pravice in obveznosti delavca, ki se je dolžan prekvalificirati ali dokvalificirati, ker gre za presežnega delavca. Organizacija je sicer dolžna delavcu zagotoviti materialne pogoje za prekvalifikacijo oz. dokvalifikacijo, vendar je delavec dolžan prevzeti in izvršiti vse obveznosti, na podlagi katerih bo taka prekvalifikacija ali dokvalifikacija tudi uspešno končana.

7) Vrednost delovnega mesta

V pogodbi o zaposlitvi se določi vrednost delovnega mesta oz. ovrednotenje tistega delovnega mesta, na katerega bo delavec razporejen.

Pri vrednotenju delovnega mesta se upoštevajo določbe kolektivne pogodbe (generalne, pomožne, podjetniške) ali splošnega akta, vendar se v pogodbi o zaposlitvi konkretizira ovrednotenje delovnega mesta, ob upoštevanju specifičnih pogojev dela in delovnih napov. Upoštevati je treba negativne vplive okolja, v katerih delavec delo opravlja, posebej se: vibracije, ropot, umetna svetloba, prah, vlaga, visoke temperature itd. Med napori dela se upošteva zlasti: težko fizično delo, naporno umsko delo, dvigovanje bremen, delo v prisilni držji, uporaba plinskih mask itd.

Generalna kolektivna pogodba bo določala tako imenovana izhodišča za

dodatke, ki so vezani na pogoje in napore dela, kar je treba za vsako delovno mesto posebej ugotoviti in ovrednotiti. Ovrednotenje teh elementov je nujno povezano z multidisciplinarnim pristopom, saj se ti pogoji ugotavljajo ob sodelovanju strokovnjakov: tehnologa, specialista medicine dela, inženirja za varstvo pri delu, psihologa dela itd. Pogoji dela naj bi bili ovrednoteni čim bolj objektivno, strokovno in popolno. Kandidata, ki se ne bi strinjali z ovrednotenjem teh pogojev, ne bi smeli postavljati pred izvršeno dejstvo, pač pa mu omogočiti, da zahteva varstvo pravic ali ustrezno strokovno arbitražo, kar naj bi predvidevala generalna kolektivna pogodba. Drugih dodatkov, kot so dodatki za: nočno delo, dežurstvo, nadurno delo itd., ni treba vpisovati v pogodbo o zaposlitvi, saj gre za tako imenovane univerzalne dodatke, ki lahko zajemajo vsa delovna mesta in ki niso nujno vezani na prav določena delovna mesta v podjetjih. Menimo, da tudi ni potrebno v pogodbi konkretizirati nadomestil, saj so tudi nadomestila odmerjena po enotnih kriterijih za vse delavce, ne glede na značaj delovnega razmerja in ne glede na delovno mesto, na katero so razporejeni.

Našteti elementi so javni, kar pomeni, da o vnaprejšnjem določilju in tudi spreminjanju, če se spreminjajo pogoji dela ali če se spreminja način dela.

Delavcu morajo biti znani tudi tisti elementi — merila, na podlagi katerih bo ocenjevan njegov uspeh pri delu. Merila so seveda različna glede na delovno mesto oz. značaj dela, zato mora pogodba o zaposlitvi odločiti, katera merila se pri ocenjevanju upoštevajo. Merila delimo na dve veliki skupini glede na delitev dela na proizvodno in krativno delo.

(Se nadaljuje)

Teško je biti prerok v domači vasi

Na Jesenicah imamo železarno, hokej in karavanški predor, imeli smo proletarskega pisatelja Toneta Čufarja - pa tudi danes imamo nekaj pesnikov in pisateljev, ki pomenijo v slovenskem merilu prav toliko kot je pomenil Čufar v svojem času: ne zelo veliko, pa tudi ne čisto nič.

Imen Valentina Cundriča, Ladislava Črnologarja, Marka Hudnika, Damjana Jensterla in - naj gre k vragu lažna skromnost! - Eda Torkarja sicer res (še) ne najdemo v čitankah in antologijah, a jih zato ne gre kar spregledati, tako kot to počno npr. podeljevalci občinskih Čufarjevih nagrad za dosežke na področju kulture, ki se na literarne ustvarjalce spomnijo ponavadi šele potem, ko dobijo kakšno večjo nagrado v Kranju ali v Ljubljani ... No, pa pustimo to!

Ker imamo na Jesenicah poleg železarjev, železničarjev, hokejistov in pijancev tudi pesnike in pisatelje (pa tudi filozofe, sociologe, etnologue, zgodovinarje, arheologe...), je nekako logično, da imamo tudi založništvo. Knjige, brošure, kataloge in druge publikacije izdajajo muzeji, društva, posamezniki v samozaložbi, imamo Malo Čufarjevo knjižnico, Književno zadrugo Jesenice... Seveda vse te izdaje niso na vrhunskem nivoju, za marsikatero »samozaloženo« pesniško zbirko bi bilo ce-

lo bolje, da bi ostala založena v avtorjevem domačem predalu - vendar so prav vse te knjige dragocen dokument o času in okolju, v katerem so zagledale beli dan, in bi kot take morale najti mesto v vseh javnih, šolskih in društvenih knjižnicah v občini.

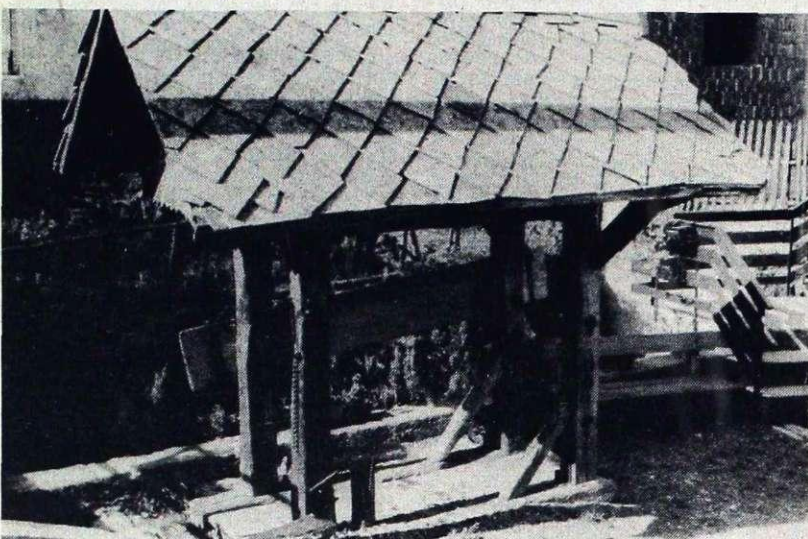
Tako vsaj menimo mi, pisci in založniki, ki kar ne moremo verjeti, da preneka na Jesenicah izdana knjiga prej najde pot do ljubljanskih, štajerskih, primorskih ali dolenskih bralcev, kot pa do domačinov. Nekatere šolske knjižnice (npr. OŠ Tone Čufar in OŠ Prežihov Voranc) očitno kar tekmujejo v tem, katera bo zavrnila več jeseniških knjig, v svetem prepričanju, da ne učencem ne učiteljem ni treba nič vedeti, kaj danes zori in klije na književnem polju med Prešernovo Vrbo in Vandotovo Kranjsko Goro.

»Žal mi je, nič ne moremo kupiti, nimamo denarja«, mi je rekla knjižničarka jeseniškega CSUI (nekdanje gimnazije), ko sem ji ondan prišel ponuditi nove knjige Jaka Čopa, Marka Hudnika, Ladislava Črnologarja, Janija Kalkalja, Miha Mazzinija - še celo Aljažve Dovške župnijske kronike ni vzela. »Morda drugič«, je rekla.

»Ob svetem Nikoli«, sem si mislil, ko sem odhajal skozi vrata. Sebi in jeseniškim piscem v tolažbo pa: »... Ali morda takrat, ko bo Pot kulturne dediščine speljana tudi mimo vaših rojstnih hiš, delovnih izb in bronastih poprsij in bodo tudi vaše knjige predpisane za obvezno čtivo!«

Edo Torkar

Vpenjalnica brez dela

Nekoč sta bili volovska in konjska vprega pomembni ne samo pri prevažanju, ampak predvsem pri delu na polju in prevažanju lesa iz gozdov. Da vozni voli in konji pri vleki težkih voz in sani niso preveč izrabili svojih kopit, so jih kovači podkovali z železnimi podkvami.

Kovačev je bilo v davnih časih veliko in vsi so imeli dovolj dela. Eden takih je bil tudi v Podkorenu, po domače se je reklo kar pri Kovaču. Da se žival ni mogla braniti, so jo med podkovanjem vpeli med vpenjalnico, ki jo vidimo na sliki. Pri podkovanju je bil vol ali konj privezan in stisnjen tako, da ni mogel koga udariti in brcati naokrog, kovači pa so delo hitreje opravili.

Ta vpenjalnica v Podkorenu še stoji, vendar je brez dela. Je pa zato velika zgodovinska vrednost za nas in naše rodove in zanimivost za turiste.

Lojze Kerštan

Spominska svečanost ob dnevu mrtvih na Jesenicah

Osrednja spominska svečanost je bila na grobišču padlih borcev v Spominskem parku na Plavžu v sredo, 31. oktobra, ob 16. uri, v organizaciji Združenja borcev NOV občine Jesenice. V kulturnem programu so sodelovali: Pihalni orkester jeseniških železarjev pod vodstvom Ivana Knifca, pevski zbor učencev Osnovne šole Tone Čufar Jesenice pod vodstvom Marije Reichman in recitatorji Osnovne šole Tone Čufar Jesenice - Katja Bakič, Aleš Korbar, Neva Ravnik, Elvira Bešič in Darja Habjančič - ki jih je pripravil Igor Škrli.

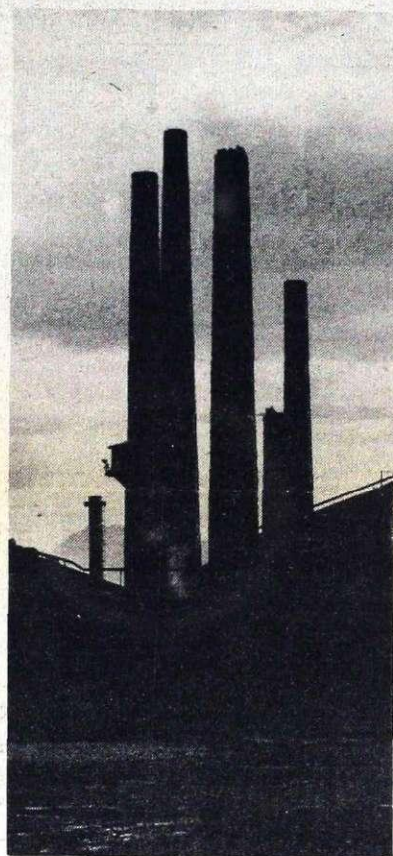
Pihalni orkester jeseniških železarjev je zaigral žalostinko Počivaj jezero v tiho, ob grobišču padlih borcev pa je imel spominski govor predsednik Skupščine občine Jesenice dr. Božidar Brudar. Govornik je osvežil tudi preteklost spominskega parka na Plavžu, v katerem so pokopani tudi padli vojaki v prvi svetovni vojni in umrli ujetniki, ki so delali pri izgradnji železniškega karavanškega predora.

Kljub deževnemu vremenu so poleg svojcev padlih borcev spomin na padle in umrle počastili mnogi njihovi prijatelji in znanci ter veliko mladih. Ob pesmih Matjaža Šurca in Rada Simoniti-ja ter recitacijah slovenskih pisateljev so se navzoči spomnili tudi žrtev nacističnega nasilja, najhujšega terorja, grozne morije, ubijanja, preganjanja, požiganja, lakote, taborišč.

Spominska svečanost se je nadaljevala ob spominskem obeležju padlim vojakom v prvi svetovni vojni, ki nas spominja na zgodovinske čase 1914-1918. Z žalostinko, ki jo je pred kapelico izvedel Pihalni orkester jeseniških železarjev pod vodstvom Ivana Knifca, so v spominskem parku v pod-

nožju mogočne Mežakle sklenili letošnjo svečanost v spomin na mrtve.

Franjo Ropret

Vedno manj jih je (foto: Mira Kolenik)

V mesecu boja proti alkoholizmu bi člani Kluba zdravljenih alkoholikov radi širši družbi s primeri pojasnili, da:

Izhod iz zasvojenosti z alkoholom obstaja!

Klub zdravljenih alkoholikov deluje na Jesenicah od maja 1971. Član lahko postane vsak, ki je zaključil zdravljenje alkoholizma v zdravstveni ustanovi skupaj s svojim sivojcem. Namen kluba zdravljenih alkoholikov (v nadaljevanju: KZA) je bila in ostaja rehabilitacija, kar pomeni, da se zdravljeneec in svojec naučita živeti brez alkohola, si znata prislužiti in spremeniti odnose in navade v družini ter navezati prijateljske stike med sabo in okolico. KZA tudi stoji ob strani članom, ko se ponovno vračajo v delovno okolje, jih spodbuja pri športnih, kulturnih in drugih aktivnostih in za izpopolnjevanje njihovih že pridobljenih znanj.

Izhod iz zasvojenosti z alkoholom obstaja in ne drži več pregovor, da se »pijanec spreobrne, ko se v jamo zvrne«. Člani KZA smo se odločili, da vam s svojimi primeri to dokažemo.

Primer 1

Mnogo ljudi je odvisnih od alkohola, a se tega ne zavedajo in iščejo vse mogoče izgovore za svoje pitje. Eden od njih sem bil tudi jaz. Bilo je lepo. Pivskih prijateljev je bilo toliko, kolikor je bilo denarja. V alkoholu sem iskal uteho in bežal pred vsakdanjimi težavami.

Trajalo je, dokler mi v službi niso dali na izbiro: ali prenehanje delovnega razmerja ali aktivno zdravljenje alkoholizma. Odločil sem se za zdravljenje. Spoznal sem, zakaj sem izgubil prijatelje, koliko sem zamudil. Pod prejšnje življenje je bilo potrebno narediti črto in začeti znova. Pri sebi sem moral marsikaj razčistiti, predvsem da ne smem piti, ne da nočem piti.

Potrebno je bilo veliko moči. Že med zdravljenjem sem se vključil v KZA Golica in kasneje postal tudi član. Težave rešujemo skupaj, imamo predavanja, beremo knjige, hodimo v naravo in obiskujemo kulturne prireditve.

Primer 2

Preteklo je skoraj leto dni od takrat, ko sem odšel na zdravljenje alkoholiz-

ma. To je bila edina in zadnja pot, da se iztrgam iz zasvojenosti in pekla življenja, ki sem ga dolga leta živel v alkoholni omami. Trpela je moja družina, bližnji znanci, sodelavci in tudi jaz.

Pot, ki sem jo izbral, je bila težka, a če pogledam življenje pred in po zdravljenju, ni primerjave. Kako velike spremembe so nastale v meni samem, družini, med prijatelji in na delovnem mestu.

Sreda zame ni običajen dan. To je dan, ko se sestanem s člani KZA. V klub rad prihajam, ker sem med sebi enakimi. Skupaj lažje preživljamo to, za mnoge drugačno življenje, ki pa je vendar boljše in vredno truda. Z medsebojno pomočjo lažje prebrodimo težave, ki nas tarejo.

Primer 3

Proti alkoholizmu se zdravim drugič. Po šestih mesecih od zaključenega prvega zdravljenja sem ponovno pričel piti. Takrat v KZA nisem bil vključen. Prepričan sem bil, da sam držim brez alkohola. Toda ni mi uspelo.

Po drugem zdravljenju sta me zdravnica in socialna delavka napotili v KZA, kjer sem še danes. Prišel sem s strahom, toda po kratki predstavitvi in pogovorih s člani sem ugotovil, da sem prišel med take ljudi, kjer se bom dobro počutil. Nisem se zmotil. Tukaj po-

magamo drug drugemu ne samo pri vzdržnosti od alkohola, ampak tudi drugače: pogovarjamo se o vzgoji otrok, o službi o vsakdanjih težavah, imamo razna predavanja, gojimo športne in kulturne aktivnosti, skratka vsakotedenska srečanja so zelo pestra.

S tem, ko eden drugemu zaupamo, si utrjujemo prijateljstvo in dosegamo tisto, kar si želimo in hočemo. Nikoli več alkohola! Sedaj sem šele ugotovil, kako pomembno je, da se vsak zdravljeneec vključi v klub.

Primer 4

Moram priznati, da na začetku mojega zdravljenja nisem imel prave predstave o tem oziroma zelo popačeno. Poznal sem mnogo ljudi, ki so odhajali na zdravljenje, se vračali in kmalu ali pa takoj nadaljevali s pitjem. Alkohol jih je čestokrat pripeljal do žalostnega konca, največkrat do samomora. Zakaj o tem nisem globlje razmišljal že prej, da bi spoznal peklensko moč odvisnosti od alkohola.

Z ugotovitvijo zdravnika: »Vi ste alkoholik!« je bilo konec vseh izmikanj in odločil sem se za zdravljenje. Sedaj je čisto drugače. Spremenil sem način življenja, imam redno prehrano in sem fizično aktiven. Nikoli ne bi verjel, da mi že ti dve stvari telesno in psihično stanje izboljšujeta - seveda ob abstinenci. Pregrada med menoj in kozarčkom je vse višja. Še vedno pa me skrbi, da bom segel po alkoholu in z enim požirkom izničil dosedanj trud.

Mislil, da ima prav KZA, v katerega sem se pred kratkim vključil, velik pomen pri tem, da človeku v težavah pomaga. Iz izkušenj drugih članov se

tudi naučim izogniti marsikateri neprijetni kritični situaciji.

Primer 5

Zdravljenje alkoholizma se ni končalo, ko sem bil odpuščen iz zdravstvene ustanove. S prvimi težavami sem se srečal pri ponovni vključitvi v staro okolje. Potreboval sem trdno voljo in zaupanje vase ter pomoč najbližjih.

Pri tem mi je veliko pomagal KZA, kjer sem se lahko pogovoril, dobil navete in podporo. S člani, ki so mi prijatelji, se dobro razumemo, si medsebojno pomagamo, saj ni nihče tako močan, da bi sam premostil vse težave in križe, ki se sčasoma še pojavljajo.

Primer svojca

Šele danes se pravzaprav zavedam, za kaj vse smo bili v času moškega pitja prikrajšani. Ostali smo brez pravih prijateljev, medsebojni odnosi so bili okrnjeni, živeli smo v negotovosti, v strahu in stiski. Vse to mi je pustilo globoke posledice.

Možu nisem verjela, da se pijači sam ne more odpovedati, pomagati pa mu nisem znala, včasih tudi ne hotela. Danes, ko alkoholizem spoznavam drugače, skušam možu stati ob strani. S tem pomagam sebi in njemu. Obupu, naveličanosti odstopa mesto lepši dan.

V KZA se interesi zdravljenec in svojcev združujejo. Dragocene so mi izkušnje drugih, ki jih skušam uporabiti v svojem življenju. Učim se govoriti, učim se poslušati in slišati, učim se strpnosti. Klub mi pomeni prijetno obveznost, kjer dobim tudi vrsto napotkov.

Člani KZA Golica Jesenice

Javna razgrnitev osnutkov prostorskih uređitvenih pogojev

Po sklepu 12. seje Izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice so javno razgrnjeni osnutki prostorskih uređitvenih pogojev za območje KS Rateče, KS Kranjska Gora, KS Dovje - Mojstrana, za širše območje mesta Jesenice, za KS Planina pod Golico (s Plavškim in Javorniškim Rovtom) ter KS Žirovnica.

Javna razgrnitev traja do 5. decembra 1990. V tem času bodo izvedene tudi javne obravnave, ki jih bodo sklicale krajevne skupnosti.

Celotno gradivo je javno razgrnjeno v sejni dvorani Občine Jesenice od 8. do 19. ure; ločeno pa je gradivo razgrnjeno na sedežih krajevnih skupnosti.

Občane prosimo, da si osnutke prostorskih uređitvenih pogojev ogledajo in dajo svoje pripombe in predloge.

Sekretar

Saša Čeh, dipl.ing.arh.

Delavska univerza Viktor Stražišar Jesenice vpisuje v naslednje izobraževalne oblike:

- turistični tehnik
- pogoj: dokončana srednja šola (gimnazija, družboslovna, naravoslovna gimnazija, ekonomska, upravno administrativna šola)
- mednarodni špediter
- pogoj: dokončana srednja šola
- natakarski, kuharski pomočnik (II. stopnja)
- usnjarsko-krznarski pomočnik (II. stopnja)
- verificirani tečaji nemškega in angleškega jezika od I. do IV. stopnje
- tečaji italijanskega jezika od I. do IV. stopnje
- priprava za pridobitev mednarodnega certifikata o znanju nemškega jezika - ICC;

tečaj je 60-urni, pogoj za vključitev v tečaj je osnovno znanje iz nemškega jezika in sposobnost komuniciranja v vsakodnevnih situacijah

- poslovna nemščina;

tečaj je 60-urni, pogoj za vključitev v tečaj je aktivno znanje nemškega jezika

- nemščina za tajnice;

tečaj je 60-urni, pogoj za vključitev je končana I. stopnja iz nemškega jezika

- tečaji nemškega in angleškega jezika za predšolarje in šolarje
- tečaj slovenskega jezika
- tečaj strojnega pletenja
- tečaj šivanja in krojenja
- tečaj joge za mladino in odrasle
- tečaj vodenja poslovnih knjig
- tečaj strojepisja

Razpisane oblike se bodo ob zadostnem številu prijavljenih kandidatur pričele v decembru 1990. Prijave in informacije osebno na Delavski univerzi Viktor Stražišar Jesenice ali po telefonu 81 072.

Čufarjevi dnevi 90 - program prireditev

Četrtek, 15. novembra:

ob 18. uri otvoritev nove čitalnice Občinske knjižnice Jesenice v prireditvenem centru

ob 19.30 v dvorani GTČ predstava Šentjakobskega gledališča iz Ljubljane

Frane Milčinski - Ježek: Srček dela tika taka - gledališki kabaret

Petek, 16. novembra:

ob 12. uri v dvorani GTČ predstava Drame Shqiptare Prizren Božanska sorazmerja - koreodrama

ob 19. uri v Kulturnem domu na Dovjem predstava Slovenskega prosvetnega društva Radiše z avstrijske Koroške Feliks Mitterer: Domov - drama

ob 19.30 v dvorani GTČ predstava Odra treh herojev Pirniče D.Kovačević: Klavstrofobična komedija

ob 22.30 v restavraciji Kazina na Jesenicah nastop Talijinih ljubiteljev kieselsteinskih iz Kranja z recitalom Snoči sem na vasi bil, so babe vkup letele

Sobota, 17. novembra:

ob 19. uri v dvorani GTČ svečana podelitev Čufarjevih priznanj s premierno uprizoritvijo predstave Gledališča Tone Čufar Jesenice

G.Feydeau: Poroka Štefa Vampiča - komedija

Otvoritvena prireditev Kulturnega kluba Bled

Dušan Jovanovič: Zid, jezero (drama) v izvedbi SNG Drama Ljubljana (Milena Zupancič, Radko Polič, Polona Vetrh, Aleš Valič)

Sobota, 17. novembra, ob 19.30 v Festivalni dvorani na Bledu. Informacije in predprodaja vstopnic: Atlas Bled, Trgovski center, tel. 78 965, int. 236, 237, ter dve uri pred predstavo v Festivalni dvorani na Bledu.

Jožetu Rozmanu v spomin

Z Jožetom Rozmanom odhaja najbrž zadnji iz vrst vodilnih članov načelstva Jugoslovanske strokovne zveze (JSZ), sindikata krščanskih socialistov, ki je med obema vojnima zajemal velik del strokovno organiziranega delavstva na Slovenskem. Sin delavskih staršev je takoj po končani osnovni šoli tudi sam začel delati v jeseniški železarni. Ta mu je rezala delavski kruh. Postal je kvalificirani delavec in ob trdem delu železarja se je še naprej izobraževal in si tako ustvarjal podlago za to, da je lahko prevzel odgovorne funkcije v delavskem strokovnem gibanju.

Življenje samo in velika potreba po strokovnem uveljavljanju in poglabljanju sindikalnega dela sta mu odpirala pot za delo v sindikatu. V intenzivno sindikalno delo ga je vpregla JSZ. V njej in iz nje je razvil svojo osebnost. Ta ga je kmalu, še v mladih letih, poslala na delo v Maribor. Sredi uspešnega dela v Mariboru so poklicali mladega Jožeta Rozmana na delo v načelstvo JSZ v Ljubljani. Prevzel je delo glavnega strokovnega tajnika v centrali JSZ.

S številnimi tehničnimi prispevki je sodeloval v delavskem tisku, največ v Delavski pravici, ki jo je nekaj časa tudi urejal. Prizadevno je bilo njegovo delo v skrbi za Delavsko založbo, ki je izdajala znano Krekovo knjižnico. Veliko svojih delovnih moči je, predvsem zadnja leta pred vojno, posvetil tudi organizaciji Krščansko delavske mladine, ki je postajala pomemben pod-

mladek JSZ. Še marsikaj, s čimer se je Jože Rozman ukvarjal v tem času, bi lahko omenili.

Veliko Rozmanovega prizadevanja dela je izničila druga svetovna vojna. Tu je obstalo tudi sindikalno delo. Njega osebno sta doletela usoda in trpljenje vojnega ujetnika. Takoj po vojni je odšel v Beograd, kjer je delal v Ministrstvu za delo kot strokovnjak za delavsko strokovno in tarifne zadeve. Ko se je vrnil na Jesenice, je prevzel v železarni referat za tarifne zadeve. Na tem mestu se je tudi upokojil.

Vendar ni miroval. Svoje dragocene strokovne moči je razdal tudi kot sodelavec Tehničnega muzeja na Jesenicah. Med drugim je napisal Zgodovino strokovne zveze kovinarjev Jugoslovanske strokovne zveze, natisnjeni sta bili publikaciji Delavsko gibanje v Škofji Loki pred drugo svetovno vojno in Viničarji v boju za nov in pravičen viničarski red in več časopisnih člankov. Prizadevno in vestno zbiranje podatkov iz delavskega strokovnega gibanja sta mu preprečila visoka starost in nazadnje smrt.

Pokojni Jože Rozman je bil vsa leta, ko je delal v Železarni in Tehničnem muzeju, sodelavec in dopisnik Železarja, velike zasluge pa ima tudi pri zbiranju in urejanju zgodovinskega arhiva v Tehničnem muzeju.

Jože Rozman je bil širok in plemenit. Imel je tanek posluš za pluralno širino sindikalnega gibanja in njegovo vključitev v humana prizadevanja sodobne družbe.

jo na Kresu zgradili Markeži, Tomaškovi. Po vojni ni bil več aktivni športnik. Skupaj s prijatelji so obnovili skakalnice, ob tem pa je pričel razmišljati o razvoju Kresa. In ne samo razmišljati, ampak tudi delati. Ti dve stvari: razmišljanje in delo, sta njegovi najbolj zlahtni osebnostni potezi. Se pravi, ravno narobe od marsikaterega današnjega športnega delavca v narekovaju.

Do kod so njegove ideje pripeljale, vidimo danes. Rekreacijski center Kres je zgrajen in deluje. Seveda pot do tega ni bila ne lahka ne kratka. Ni bilo malo zapletov in problemov, mi nismo vedeli niti slišali zanje. To in tak je bil pač Jože, ki je govorjenje raje prepuščal drugim, sam pa je delal.

Kdo ve, da je bil prvi snežni top v Jugoslaviji narejen na Kresu? Zeres, da je bolj slabo deloval, ko pa še v svetu tehnologija ni bila čisto izdelana. Ali pa, da je Jože pripeljal na balinarske tekme italijanske tekmovalce. Seveda ob polni podpori in sodelovanju svoje soproge Marije. In da je bil leta 1963 hkrati z izgradnjo žičnice ustanovljen tudi upravni odbor RC Kresa. Predsednik upravnega odbora pa je postal in ostal Jože Logar.

To je bila skromna oddolžitev za vse njegovo delo.

Sedaj ni čas za velike besede. Ob slovesu ti pravimo in tako mislimo - Jože, slava ti!

Prijatelji

Dežurne trgovine

V soboto, 17. novembra, bosta na Jesenicah od 8. do 18. ure odprti trgovini:

- Specerija Bled, Jesenice, Titova 22, in
- Rožca poslovalnica 14, Javornik, Pot O. Novaka 8.

V soboto, 24. novembra, bosta na Jesenicah od 8. do 18. ure odprti trgovini:

- Delikatesa Kašta 2, Jesenice, Titova 21, in
- Delikatesa Kašta 3, Koroska Bela, Svetinova 8a.

V sredo, 28. novembra, bodo na Jesenicah od 8. do 16. ure odprte vse trgovine s prehrabnim blagom. Od 8. do 18. ure pa bodo odprte naslednje dežurne trgovine:

- Delikatesa poslovalnica 7, Jesenice, Titova 7,
- Delikatesa Kašta 4, Jesenice, Tavčarjeva 6,
- Delikatesa Kašta 3, Koroska Bela, Svetinova 8a, in
- Delikatesa poslovalnica 9, Mojstrana.

Dežurna lekarna

V novembru je za občini Radovljica in Jesenice dežurna lekarna v Radovljici.

V decembru je za občini Radovljica in Jesenice dežurna lekarna na Bledu.

Razstavni salon Dolik Jesenice

V razstavnem salonu Dolik DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice je do vključno 28. novembra na ogled razstava likovnih del akademskega slikarja Jaka Torkarja.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Kam na rekreacijo

Podjetje Rekreacija vabi delavce Železarne Jesenice na rekreacijo v:

torek: splošna rekreacijska vadba v telovadnici CSUI od 20. do 22. ure
sreda: interesna skupina košarka v telovadnici CSUI od 18. do 20. ure
kegljanje na asfaltu pod Mežaklo od 18. do 20. ure ETE Tehnične dejavnosti (4 steze)
od 20. do 22. ure ETE Okrogli program (4 steze)
četrtek: splošna rekreacijska vadba v telovadnici CSUI od 20. do 22. ure

petek: splošna rekreacijska vadba v telovadnici CSUI od 20. do 22. ure
kegljanje na asfaltu pod Mežaklo od 16. do 17. ure ETE Talilnice (4 steze)
od 17. do 18. ure

1. steza ETE Talilnice
2. steza DSSS
3. steza DSSS
4. steza DSSS
od 18. do 19. ure
1. steza ETE Družbeni standard
2. steza ETE Družbeni standard
3. steza DSSS
4. steza DSSS

od 19. do 22. ure ETE Ploščati program (4 steze)
Rekreacijsko drsanje v hali pod Mežaklo ob petkih od 20.30 do 22. ure. Vstop je brezplačen za lastnike izkaznice o vstopu v Železarno. Vsi ostali ob vstopu plačajo 10,00 din. Mlajši od 15 let brez spremstva staršev ali skrbnikov nimajo vstopa.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

16. novembra, amer. akcij. spektakel Dick Tracy ob 18. in 20. uri.

17. novembra, amer. akcij. spektakel Dick Tracy ob 17. in 19. uri. Ob 21. uri premiera amer. komed. Starši in otroci.

18. novembra, amer. akcij. spektakel Dick Tracy ob 17. in 19. uri. Ob 21. uri premiera amer. barv. thriller filma Skandal v Hollywoodu (Sunset).

19. novembra, amer. komedija Čed-

no dekle ob 18. in 20. uri.

20. novembra zaprto.

21. novembra, amer. komedija Čedno dekle ob 18. uri. Ob 20. uri Filmsko gledališče: Hidden, amer. znan.fant.akcij.film.

22. novembra, amer. komedija Čedno dekle ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

17. novembra, avstral. thriller film Nevarno morje ob 19. uri.

Športno društvo Jesenice
Smučarski klub Jesenice

prireja sejem

rabljene opreme za zimski šport v športni hali Podmežaklja

Sejem bo od 19. do 25. novembra.
Odprt bo vsak dan od 10. do 13. ure in od 15. do 19. ure
V nedeljo od 9. do 13. ure.

Sejem je priložnost, da se znebite zimskošportne opreme, ki ste jo že zamenjali, so jo otroci prerasli ali je zaradi drugih razlogov več ne uporabljate in možnost, da po zmernih cenah pridete do uporabne športne opreme.

Vsako popoldne bomo vpisovali otroke, rojene leta 1981, 1982 in 1983, v SK Jesenice in v šolo alpskega smučanja.

SK Jesenice

Društvo mejnih ved Jesenice organizira novembra in decembra naslednje predavanje:

- torek, 20. novembra: dipl.ing. Božo Južina
Radiestezija in geomantična področja,
- torek, 18. decembra: Ivana Janša in Tomaž Iskra:
Bioenergija in barve avre
Predavanja bodo na sedežu društva v Gasilskem domu Železarne, Cesta železarjev 35.
Vljudno vabljeni!

Namizni tenis

Polovičen uspeh Jesenic v ligi Slovenije

V 1. moški in ženski ligi Slovenije so bila na Jesenicah štiri srečanja. V predzadnjem kolu prvega dela lige je domača ekipa članov gostila ekipo Partizana iz Gornje Radgone. Gostje so bili boljši in so zmagali z 8:1. Edino točko za domače je pribral Legat, Buhu in Pemu pa ni uspelo zmagati.

V naslednji tekmi, ki je bila zadnja v jesenskem delu lige na domačem terenu, so jeseniški igralci nastopili proti ekipi Petovje iz Ptuja ter zmagali s 6:3. Pem je zmagal trikrat, Legat dvakrat, Buh enkrat, v zadnji tekmi pa je nastopil še Vadjunec, ki pa ni zmagal. V zadnjem kolu jesenskega dela gostujejo Jeseničani v Kopru in Piranu, kjer računajo na dvojni izkupiček, tako da bi prezimili na petem mestu.

Ženska ekipa Jesenic je gostila na Jesenicah ekipo Rakeka ter jo premagala s 7:2. Klemenčeva je zmagala trikrat, Sladičeva in Cenčkova po dvakrat, Lavtizarjeva pa je ostala brez zmage.

V zadnjem kolu jesenskega dela I.A. lige so Jeseničanke nastopile na Jesenicah še proti vodilni ekipi Ilirije iz Ljubljane, kateri pa niso bile kos. Ljubljankanke so zmagale z 8:1. Edino točko za Jesenice je pribrala Vanja Klemenc. Ekipa Jesenic bo prezimila do začetka spomladanskega dela verjetno na petem mestu.

Na Jesenicah je bil odigran regijski turnir pionirk Gorenjske. Jeseniške igralke so dosegle na tej prireditvi nekaj dobrih mest. V prvi jakostni skupini je bila Lavtizarjeva druga, Sladičeva tretja, Cenčkova četrta in Koširjeva peta; v drugi skupini je presenetila Špela Smolej z osvojitvijo prvega mesta, v tretji skupini pa je bila Katarina Kikelj druga. Hkrati so igrali na enakem turnirju pionirji Gorenjske v Kranju. V prvi jakostni skupini je osvojil Vadjunec tretje, Klemenc pa peto mesto.

/Š/

Ob mojem življenjskem jubileju se za čestitke in izkazano pozornost priskrbo zahvaljujem moškemu in ženskem pevskemu zboru iz Kranjske Gore, Občinskemu odboru ZZZB NOV Jesenice, mojim dragim sosedom in vsem ostalim, ki so se me spomnili s čestitkami in iskrenimi željami. Iz srca hvala vsem!

Vera Dulmin

Ob odhodu v pokoj se sodelavkam delnice Jeklarna 1 ter ostalim sodelavcem najlepše zahvaljujem za darilo, ki mi bo drag spomin. Vsem skupaj želim mnogo zdravja ter še veliko delovnih uspehov. Srečno!

Marija Pretner

Jožetu Logarju v spomin

Tudi nas, člane, delavce, tekmovalce in obiskovalce Kresa je novica o smrti Jožeta Logarja pretresla.

Naše občutke razumejo vsi tisti, ki so se vrsto let družili z njim pri delu v Železarni ali tekmar. Zakaj Jože je bil neločljivo povezan s Kresom, še tam od davnih časov izpred vojne.

Bil je fant šestnajstih let, ko je pričel skakati na skakalnici, ki so

Zahvale

Ob smrti dragega moža, brata, strica

Rudija Gučka

se zahvaljujemo zdravnikom Obratne ambulante Železarne za nego in skrb, govorniku za poslovalne besede, organizaciji Zveze borcev NOV KS Sava, znanec, prijateljem za izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala sostanovalcem za pomoč v času bolezni in za podarjeno cvetje.

Vsi njegovi

Ob nenadni izgubi žene in mamice

Avguštime Oblak

se domači iskreno zahvaljujemo Postaji milice Jesenice, Gorskemu reševalni službi, vsem za darovano cvetje in izrečena ustna in pisna sožalja, župniku za lepo opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

Ni je večje bolečine kot v dnevih bede nosti v srcu, srečnih dni spomine

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljube

Nataše Tolar, roj. Jeršin,

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, številnim prijateljem, sodelavcem in sosedom, ki so v najtežjih dneh z nami žalovali, izrazili pisno ali ustno sožalje in nam kakorkoli pomagali.

Zahvaljujemo se zdravniški ekipi za intenzivno nego na internem oddelku Bolnice Jesenice in torokalnega oddelka na Kliničnem centru, ki so si prizadevali, da bi ohranili mlado življenje drage Nataše.

Globoko zahvalo dolgujemo kolektivu RTA - sodelavcem oziroma sodelavkam telefonske centrale Železarne Je-

senice, za žalno slovo, govornikom za ganljive besede ob slovesu, kakor tudi pevcem in glasbenikom za izvajanje žalostinke.

Posebna zahvala gre dobrim sosedom za izkazano vsestransko pomoč. Iz vsega srca se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnega cvetja, s katerim so prekrili mnogo prerani grob. Iskrena hvala vsem, ki so jo v tako velikem številu pospremili do poslednjega doma.

Globoko hvaležnost ohranjamo v srcih od vseh, ki so se z ljubeznijo in spoštovanjem poklonili spomenu na našo ljubo - nepozabno Natašo. Hvala vsem, ki so jo imeli radi in jo bodo ohranili v lepem spomenu.

Skratka vsem in vsakemu posebej, za vse naša najgloblja zahvala.

V globoki žalosti
vsi njeni

Ob boleči, prezgodnji tragični izgubi dragega sina in brata

Joža Ropreta

izrekava iskreno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem ter sodelavcem podjetja Kres Jesenice za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala gospodu Tersegla-ru za lepe poslovalne besede ter za izkazano pozornost kolektiva Kres Jesenice in Almira Radovljica.

Hvala župniku za spoštljiv obred in pevcem za žalostinke. Vsem skupaj še enkrat iskrena in globoka zahvala.

Mama Ivanka in sestra Brigita

Ob smrti očeta in starega očeta

Joža Ertla, upokojenca Železarne Jeseni- ce,

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znanec in prijateljem, posebno pa vaščanom Kočne za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti ter govorniku za poslovalne besede.

Iskrena hvala tudi sodelavcem Oddelka za nagajevanje za darovano denarno pomoč.

Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Vsem sodelavkam in sodelavcem STK - kvalitetna kontrola in prevzemni oddelek se najlepše zahvaljujem za prekrasno darila in prijeten večer za moje 50-letnico in odhod v pokoj. Želim vam še veliko delovnih uspehov!

Olga Bahun

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem ključavničarjem strojev za lepo izbrana darila, s katerimi so osvetlili čas skupnega dela in prijetnega razvedrila.

Vsem želim, da bi še naprej uspešno služili kruh za sebe in svoje najbližje. Obenem vam želim obilo sreče in zdravja.

S spoštovanjem Alojz Egart

Moškemu pevskemu zboru pri Društvu upokojencev Jesenice se najtopleje zahvaljujem za spominsko darilo ob mojem 70. rojstnem dnevu. Želim vam veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Rafael Ortar

Sindikalni organizaciji obrata Strojnih delavnic se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč.

Vojko Kepic

Lipa - naš športni klub - TVD Partizan Jesenice

Medalje in uspehi, razmišljanja

I. V Novem Sadu je bilo v soboto in nedeljo, 27. in 28. oktobra, državno prvenstvo v judu, za mlajše in starejše mladince ter mladince. Lipa, judo AS TVD Partizan Jesenice, so zastopali trije judoisti. Vseh skupaj pa je bilo skoraj sto borcev in bork iz vseh republik in pokrajin.

Jeseničane so zastopali Slobodanka Matarugič, Tanja Makuc in Slobodanka Matarugič.

Slobodanka je z dobrimi šestnajstimi leti v kategoriji do 60 kg med mladinci do enaindvajsetega leta osvojila peto mesto, čeprav bi si lahko z malo več sreče odprl pot do finala in tudi reprezentance. Toda mladost je mladost in priložnosti imi, ta hrabri mladenci še dovolj.

Tanja je v kategoriji do 72 kg osvojila tretje mesto med starejšimi mladinkami, čeprav bi s svojim znanjem in izkušnjami lahko dosegla več, to pa je tudi sposobna.

Slobodanka je v kategoriji mladink do 56 kg izgubila v finalu in osvojila drugo

mesto. Petnajstletnica je prav njena mladost stala zmage. Sposobna je veliko več in z leti ji bo to tudi uspelo. Vztrajnost je njen moto.

II.

V soboto, 10. novembra, sta v mladinski in članski konkurenci Tanja Makuc in Slobodanka Matarugič na tekmovanju za ekipni JU pokal republike Hrvaške okrepila vrsto Sombora, s katero imajo jeseniški judoisti že nekaj let dobre športne odnose. Obe ekipi Sombora sta osvojili prvo mesto, pred ekipama Železarne Split in Like, ter si s tem priborili nastop na JU pokalu 90, ki bo konec novembra v Nikšiću. Poleg Tanje in Slobodanke bo v ekipi članic nastopila še ena jeseničanka, Slobodanka Matarugič.

III.

Trener judo sekcije Lipa, TVD Partizan Jesenice, Brane Dvoršak in mladinska vicešampionka Jugoslavije Slobodanka Matarugič, sta že dober teden dni v Nikšiću, na pripravah državne reprezentance. Slobodanka si s svojim znanjem in mladostjo želi priti na mladinsko EP v judu, ki bo v naslednjem mesecu v Ankari (Turčija). Navkljub JU kuhinji pričakujemo dobre novice, saj je to po dolgih letih (Stanko Anderle - olimpijski kandidat 80) prva judoistka, ki iz TVD Partizan Jesenice krepko trka na vrata reprezentance.

Nogomet

9. kolo OČL - zahod

Triglav:Jesenice 2:0(1:0)

V 9. kolu so jeseniški nogometaši nastopili v Kranju proti moštvu Triglava. Tekma je bila na blatnem igrišču in igralci so morali vložiti veliko truda za vsako akcijo.

Začetek tekme je bil enakovreden in nobeno moštvo ni imelo priložnosti za zadetek. V 15. minuti se je v jeseniškem moštvu poškodoval Mehič in je prišlo do menjave v obrambi. Ta menjava je podrla sistem igre Jeseničanov in domačini so pripravili nekaj lepih akcij, vendar je bil Tokić razpoložen in je vse strele razen enega odbranil. Po vodstvu so imeli domači še nekaj časa premoč, proti koncu polčasa pa so Jeseničani poskušali izenačiti, vendar jim ni uspelo.

Začetek drugega polčasa je pripadel Jesenicam. Čosič in Pihler sta prišla sama pred vratarja, vendar je Čosič v zadnjem trenutku podrsnil in žogo je vratar domačih ujel. Priložnosti so imeli še Pihler, Pivač in Bešič, vendar Jeseničanom ni uspelo doseči gola. To pa je v zadnjih minutah z lepim strelom z roba kazenskega prostora uspelo domačinom.

Zmaga domačih je zaslužena, najboljši mož v jeseniški ekipi pa je bil vratar Tokić.

Nastopili so: Tokić, Bergant, Pivač, Husič, Mehič (Ivelja), Mirtič, Razboršek (Bešič), Kondić, Pihler, Lamberger (Omanović), Čosič.

10. kolo OČL - zahod

Jesenice:Brda 2:4(0:1)

Strelica: Čatak, Pivač
Jeseničani so doživeli prvi poraz na domačem igrišču. Čeprav so nastopili ne-

koliko oslabljeni, brez Pihlerja, Husiča, Čosiča in Mehiča, je bil poraz nepričakovan.

Gostje so z veliko srečo dosegli prvi zadetek že v prvi minuti. Cel polčas so bili Jeseničani tisti, ki so napadali, vendar žoga ni hotela v gol. Lepe priložnosti so imeli Čatak, Razboršek, Ivelja in Kondić, toda vratar gostov je bil nepremagljiv.

Tudi v drugem polčasu je bila slika na igrišču enaka. Jeseničani so napadali, gostje pa so se krčevito branili in s protinapadi poskušali doseči zadetek. To jim je tudi prineslo drugi zadetek po napaki Berganta in Tokića. V 60. minuti so Jeseničani zmanjšali izid. Enajstmetrovko po prekršku nad Bešičem je izvedel Omanović. Žogo je vratar odbil, vendar je bil najhitrejši Čatak in dosegel gol. Jeseničani so po голу še bolj napadli in Čatak ter Bešič sta zgrešila dve stoođstotni priložnosti. Ko je že kazalo, da bodo Jeseničani le izenačili, je Mirtič naredil napako in gostje so dosegli tretji zadetek. Ta je dokončno strl Jeseničane in gostje so nekaj minut zatem dosegli še en zadetek. Jeseničanom je z golom Pivača uspelo izid le zmanjšati na 4:2.

Nastopili so: Tokić, Hadžić, Ivelja, Bergant, Mirtič, Kondić, Razboršek (Omanović), Pivač, Bešič, Lamberger, Čatak.

Mladinska območna liga - zahod

Triglav:Jesenice 2:3(2:2)

Strelici: Halilagič, Šmitran, Pivač
V derbiju mladinske lige so Jeseničani že vodili z 2:0. Domačim je uspelo izenačiti, zmago pa je Jeseničanom prinesel Pivač z golom direktno iz kornjerja.

Nastopili so: Hvala, Stojov, Pivač, Buvač, Seifčič, Vranič, Halilagič, Krstov, Šmitran, Stanojevič (Talič), Tiganj.

IV.

Judo kot šport v občini Jesenice p znamo že skoraj tri desetletja, toda uspehi v zadnjih letih so nas spet pripeljali č tega, da malo drugače razmišljamo o tej športu. Vse primerjave med uspehi posameznikov v tem športu in posamezniki drugih, bolj znanih športih v občini, na pripeljejo do spoznanja, da je judo šport premalo cenjen v tem okolju in da je zadnji čas, da ga ob skromni pomoči Odbora za šport pri SO Jesenice in ZTKO Jesenice (gospodarstvo v razsulu) tudi drugi sprejmejo kot enakopravnega partnerja v boju za pretanko rezino kruha, ki je še namenjen športu v naši občini.

Drugače lahko tako ali tako vsi skupaj pozabimo na vrhunski šport, razen ob tržnem obnašanju in dobrem marketingu in tudi na Olimpiado (tako ali drugačno, a zaželeno ob tržno usmerjenih, dobro plačanih »garažih«), ker nam bo poleg denarja zmanjkalo tudi športnikov in tudi njihovih učiteljev ter tudi ...

Šport je del nas (mora biti) in brez njega smo skoraj mrtvi in smrt v športu lahko nastopi hitro (prazna blagajna - Portoroški sklepi).

Zatorej negujemo vsaj tisto, kar imamo in kar je uspešno (tržno), drugače tudi tega ne bomo imeli več in šli se bomo slepe miši in iskali krivce tam, kjer smo jih že našli, a jih še vedno ne vidimo ali nočemo videti!

tok

Jesenice:Vozila 0:3

Fizično močnejši gostje so izkoristili težko in blatno igrišče in tokrat zasluženo premagali slabe Jeseničane. Tako so gostje iz Nove Gorice prevzeli vodstvo na lestvici, Jeseničani pa so drugi.

Nastopili so: Hvala, Talič, Pivač, Buvač, Seifčič, Vranič, Kaitak, Krstov, Šmitran, Halilagič, Tiganj (Stanojevič, Karčar).

V 11. kolu so mladinci nastopili v Piranu, člani pa v Kranju proti Savi. V 12. kolu pa so člani igrali 11. novembra na domačem igrišču Podmežakla proti Iliriji iz Ljubljane.

N.O.

Šah

Jeseniški šahisti so se 8. novembra pomerili na tretjem turnirju prvenstva Jesenic v hitropoteznem šahu. Kvalitetno je bil to najmočnejši turnir v novi sezoni, udeležilo pa se ga je kar 30 igralcev.

Že v predtekmovalcu so se odvijali izredno zanimivi boji in kar precej močnejšim tekmovalcem se ni posrečilo priboriti si mesta med 12 najboljšimi v finalni skupini.

V finalu je drugo zmago v novi sezoni odnesel Primož Kosmač, ki je izgubil le eno partijo in zbral 10 točk. Lep uspeh je dosegel Krničar, ki je z 8,5 točke osvojil 2. mesto. Tretje mesto je zasedel prvak Jesenic Ravnik z 8 točkami, kar mu je prineslo trenutno vodstvo v skupni razvrstitvi. Nadaljnji vrstni red: 4. Poljanšek 7, 5. Camžič 6,5, 6. Lužnik 6, 7. Begič 5,5, 8. Cvetkov 5, 9. Omanović 3,5, 10. Zajc 2,5, 11. Ivelja 2 in 12. Konič 1,5.

V tolažilni skupini sta si prvo mesto razdelila Lojzka Pongrac in Konobelj.

V skupni razvrstitvi je na vrhu Franc Ravnik s 23 točkami s treh turnirjev pred Kosmačem 20 (20), Cvetkovom 18,5 (3), Krničarjem 17 (2) in Lužnikom 17 (3).

P.K.

Razpis prvenstva Železarne Jesenice v namiznem tenisu in šahu za leto 1990

Organizator: Rekreatija

Izvajalec: Športno društvo Jesenice, NTK Jesenice, Šahovsko društvo Vodja tekmovalca: Franc Ravnik - šah, Stane Babič - namizni tenis

Pravila tekmovalca:

Šah: Igra se po pravilniku FIDE, šahovskem priročniku SZJ, izdanem leta 1966 ter internem pravilniku Železarne Jesenice. Ekipa šteje 4 igralce in eno rezervno, ki se vključi v igro vedno na zadnjo desko, tako da se drugi igralci pomikajo navzgor. Ekipa z manj kot tremi igralci ne more nastopiti. Sestava ekipe je lahko tudi mešana. Igralni čas je 10 minut na igralca, kar se kontrolira s šahovsko uro.

Prvokategorniki, ki niso registrirani, lahko nastopijo na prvenstvu Železarne Jesenice. Tekmovanje bo v šahovskem domu na Jesenicah.

Namizni tenis: Igra se po pravilih NTZ Slovenije z dodatkom pravilnika DŠRI v Železarni Jesenice. Ekipa tekuje po sistemu 3:3 (swajting) s tremi igralci (vsak z vsakim nasprotnikom).

Posamezniki igrajo na dva dobljena niza, dvoboj ekipe pa do 5 dobljenih točk. Tekmovanje bo v zgornjih prostorih TVD Partizan Jesenice.

Prijave: Pise prijave pošljite na podjetje Rekreatija, int. tel. 31-13, do 19. novembra do 13. ure, nakar bo žrebanje v sejni sobi na sindikatu.

Prosimo vse referente, da se udeležijo žrebanja zaradi dogovora o nadaljnjem tekmovalcu.

Odbojka ženske

Za nami je polovica jesenskega dela lige. V zadnjih treh kolu so odbojkarice Jesenic dvakrat gostovale in enkrat odigrale tekmo doma. 27. oktobra so igrale na Bledu z OK Bled II in zmagale z rezultatom 3:1. Jeseničanke so zmago pričakovale, vendar se niso preveč potrudile, da bi bil rezultat bolj prepričljiv.

Zelo spremenljivo igro je prinesla tekma doma z OK Kropa. Odigrana je bila 3. novembra. Prvi set so domačinke začele dobro, z uspešnimi akcijami in dobrim servisom ter zmagale z rezultatom 15:12. Prepričljivo so začele drugi set, nato pa se je pri vodstvu z osmimi točkami igra popolnoma obrnila v korist gostij. Odbojkarice Kroke so dobile ta set z 15:13 ter še bolj sigurno tretji set z 15:6. Jeseničanke so se krize, ki jih je zajela v drugem setu, otresle na polovici četrtega seta. Z igrale so tako kot znajo in presenetile vse, ki so pričakovali, da bodo to tekmo izgubile. Četrti set je bil 15:12 za domačinke, peti set pa 15:6. Tako je bila skupna zmaga Jeseničank 3:2 v setih.

Zadnjo tekmo so odigrale Jeseničanke v soboto 10. novembra v gosteh z ekipo OK Partizan Šentvid. Že po tem, da je bila to tekma med trenutno prvouvrščeno ekipo na tabeli (Šentvid) in drugo ekipo (Jesenicami), je bilo pričakovati težak

boj. Prvi set so dobile gostje z rezultatom 15:12, kar je nekako presenetilo nasprotno ekipo. Boj za točke se je nadaljeval v drugem setu in le s težavo so ta set dobile domačinke. Po zaslugi odličnega servisa so odbojkarice Šentvida hitro dobile še tretji set. V četrtem setu so Jeseničanke poskušale doseči zmago, toda nekaj prednosti nasprotni ekipe na začetku je bilo nemogoče doseči. Skupni rezultat je bil 3:1 za OK Šentvid.

Da je bila to res zanimiva tekma lahko pove že sam čas trajanja - za štiri odigrane sete so igralke porabile uro in 26 minut. Če Jeseničankam ne bi zmanjkalo malo športne sreče bi si zasluženo priborile zmago. kajti pokazale so res najboljšo igro, kar jo premorejo v letošnji sezoni.

Za ekipo Jesenic so pod trenerskim vodstvom Antona Avbarja nastopile: Mojca Tišov, Januša Lah, Sergeja Končnik, Jana Bergel, Sabina Crnkčič, Sabina Bešič, Maruša Langus, Maruša Bergel, Katja Vidmar, Tanja Šteblaj, Petra Končnik, Tanja Feruga in Mojca Jernejc.

V soboto, 17. novembra, igrajo odbojkarice Jesenic doma z ekipo Krasoprema iz Sežane. Tekma bo v telovadnici OŠ Tome Čufar ob 17. uri. Vabljeni!

S.C.

V decembru žrebanje daj-dam

Nagradna igra Hokejski daj-dam, ki jo organizirata Hokejski klub Jesenice in Radio Triglav Jesenice, se nadaljuje. Prvo žrebanje je bilo na derbiju med Jesenicami in Olimpijo v dvorani Podmežakla. Za prvo kolo je bilo prodanih 2844 kartic, s katerimi so številni ljubitelji hokeja v jeseniški in radovljiški občini in tudi širše na Gorenjskem podprli razvoj mladinskega in pionirskega hokeja na Jesenicah.

Najbolj mikavno nagrado, 10 tisoč dinarjev, je dobil Aleš Avsenek, Vrhnje 19 a, Radovljica, ostali nagrajenci pa so: Gabriel Razinger, Planina pod Golico, Tesma Hecogovec, Titova 71, Jesenice, Martina Klinar, Plavški Rovt 1c, Drago Samardžija, Stražišarjeva 27, Jesenice, Peter Kežzar, Verdnikova

17, Jesenice, Marjan Ulčar, Cesta 1. maja 88, Jesenice, Siniša Zeljkovič, Stražišarjeva 15, Jesenice, Marija Frelih, Hrušica 171, Vinko Štefancič, Langusova 54, Radovljica, Urška Ovsenek, Mišače 6, Kamna Gorica in Niki Široka, Rožna 1a, Bled.

Naslednje žrebanje bo na eni od tekem v decembru v dvorani Podmežakla; prva nagrada bo spet 10 tisoč dinarjev in več praktičnih nagrad. Vsi, ki ne bodo izžrebani v naslednjih kolu, bodo sodelovali v velikem finalnem žrebanju, ki bo marca na tekmi svetovnega prvenstva skupine B med Jugoslavijo in Francijo v dvorani Podmežakla na Jesenicah.

J.R.

SLOVENSKE
ŽELEZARNE

ŽELEZARNA JESENICE

ugodno prodaja svoje izdelke v novi industrijski prodajalni na Jesenicah

— obiščite nas —
informacije po telefonu
(064) 81-441, int. 29-04
ob magistralni cesti
(avtobusna postaja
Železarne), kjer nudimo:

- betonsko železo in pletene žične vrvi,
- vlečeno jeklo,
- vlečeno žico — črno,
- pocinkano in nerjavno,
- pločevino — navadno in nerjavno,
- hladno oblikovane profile,
- vratne podboje,
- dodatne materiale za varjenje — elektrode in varilne žice,
- žebelje,
- končne izdelke — diske za kmetijske stroje, kljuke za žlebove, snegobrane, žlebove, kotličke za bojlerje, cisterne za kurilno olje itd.

Obratovalni čas vsak dan od 9. do 17. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure